

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felélős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 28.
VIII. évfolyam, 317. szám.

Kedd

Chamberlain mondotta.

„Anglia nem titkolja veszteségeit és nem követi Németország barbár harci módszereit!”

Brit és francia vélemény a mágneses aknákról — Angol jelentés szerint Németország benzinkészlete állítólag elfogyott — Hatalmas német támadással számolnak a nyugati hadszíntéren

Végzetesnek látszó incidens a finn-orosz határon

(PÁRIS.) (Havas.) A nemzetközi sajtó a semlegesek magatartása foglalkoztatja a szigorított tengerzárakkal kapcsolatban. Hosszu cikkekben ismertetik az ugynevezett mágneses aknákat is, amelyek félelmes háborus eszköznek bizonyultak. Az Action Française megjegyzi, hogy

ez a harci eszköz tulajdonképpen francia találmány és már jóval a háboru kitörése előtt kipróbálták Toulouse kikötőjében. A francia tengerészeti szakértők akkor azonban nem nagy fontosságot tulajdonítottak annak. Igaz, hogy a németek az akkori kezdetleges formát tökéletesítették.

Ezzel a kérdéssel foglalkozva a Daily Herald megjegyzi, hogy

bár a németek által alkalmazott újabb háborus eszköz nagyon is veszedelmes, a brit admirálisítás már is megtalálta a védekezés módját és a Harmadik Birodalomnak nem sikerült döntő csapást mérni Nagybritannia haditengerészetére.

A Times a mágneses aknákról írva hangsúlyozza, hogy

tagadhatatlanul elmés találmány, amely valóban sok veszteséget okozott a brit tengerészetnek. A különös és jellemző azonban az, hogy a német kormány részéről erről nem csak hogy jelentés nem érkezik, hanem a sajtó, a rádió és a nyilatkozatok állandóan azt hangsúlyozzák, hogy a robbanásokat „elszabadult angol aknák” okozták. Ez az eljárás csak azzal magyarázható meg, hogy a Harmadik Birodalom mindent elkövet oly célból, hogy Angliát a semlegesek előtt hamis színben tüntesse fel és hogy azt igazolja, hogy a brit kormány ok nélkül határozta el magát a megtorlásokra.

NEM „TILTAKOZÁS”, CSAK „ÉRDEKLŐDÉS”

(PÁRIS.) (Havas.) A francia sajtó foglalkozik a Hollandia és Belgium által Londonnak és Párisnak átnyújtott, legutóbbi diplomáciai jegyzékekkel. A lapok megjegyzik, hogy német részről szeretik ezt az eseményt tiltakozásnak feltüntetni, holott a jegyzéket kizárólag abból a cél-

jegyzéket, amelynek „szokatlanul éles” hangjáról a német lapok már napok óta cikkeznek. Mindenki meggyőződése ugyanis az, hogy ez a diplomáciai akta sem lesz agresszív hangu.

A francia hadsereg lapja, az Echo de Paris hangsúlyozza, hogy az angol és francia kormányok előtt felmerült az a terv, hogy a szigorított tengeri zárlatot a Földközi-tengeren is bevezetik. Később azonban ettől elállottak, mert óvakodnak attól, hogy Itália érzékenységet megsértsék.

EDDIG HAT ÁLLAM TILTAKOZOTT

(LONDON.) (Reuter.) Eddig hat állam jelentette be tiltakozását a szigorított tengerzár életbeléptetése ellen és pedig:

Itália, Svédország, Belgium, Hollandia, Dánia és Japán.

Politikai körök véleménye szerint az angol kormány azt fogja felelni az érdekelteknek, hogy tiltakozásukkal forduljanak a németekhez is, mert az ő agressziójuk okozta a megtorlást.

Ami a szigorított tengeri zárlat életbeléptetésének idejét illeti, úgy vélik, hogy arra holnap sor kerül.

VI. György király ugyanis holnap írja alá az erre vonatkozó rendeletet, amely azonnal hatályba lép.

Elfogyott-e Németország jó benzinkészlete?

(LONDON.) (Rador.) Az angol lapok szerint a német repülőgépek angliai felderítő útja csökkent. Ennek oka az — az angol lapok jelentése szerint — hogy Németország hiányt szenved a jó minőségű benzinnel. A legutóbbi repülőutak során beigazolást nyert, hogy a német gépek nem rendelkeznek jó benzinnel. Az angol sajtó szerint érthetetlen, hogy Németország jó minőségű benzint a háboru kitörése óta eltelt három hónap alatt elfogyott. Ilyen körülmények között Németország nem reménykedhet abban, hogy rövid időn belül legyőzi a szövetséges nyugati hatalmakat.

AZ AMERIKAI HADIFLOTTA FELKÉSZÜLT

(NEWYORK.) (Rador.) A Newyork Times közli az amerikai tengerészeti minisztérium jelentését, amely szerint: az Északamerikai Egyesült Államok minden tekintetben felkészült arra, hogy bármely ellenséges hajóhadat még azelőtt szétverjen, mielőtt az amerikai partokat elérhetné. Az amerikai hadiflotta az amerikai partoktól távolos területen képes már megsemmisíteni az esetleges támadó ellenséges hadihajórajt.

ANGOL REPÜLŐJELENTÉS (LONDON.) (Rador.) A brit légügyi

A jugoszláv sajtó méltató cikkekben számol be az új román kormányról

(BELGRÁD.) (Rador.) Az összes jugoszláv lapok hosszú cikkekben méltatják a romániai kormányválság megoldását. A „Vreme” című lap hangsúlyozza, hogy Tătărescu miniszterelnök egyik legismertebb előkelősége a romániai politikai életnek. Az a tény, hogy az új kormányban Grigore Gafencu tartotta meg továbbra is a külügyminiszteri tárcát, bizonyítja azt, hogy Románia változatlanul kitart a szigorú semlegesség mellett. A lap utal arra is, hogy Gafencu látja el ideiglenesen a propagandaügyi minisztérium vezetését is, mint volt ujságíró „ezen a területen otthon lesz.” A lap hangsúlyozza, hogy a kormányváltozás következtében Románia külpolitikája nem fog semmiféle változást szenvedni.

A „Politika” című lap megállapítja, hogy az új román kormány a személyiségek kormányja. Tătărescu miniszterelnök nagy szakértelemmel és bőséges tapasztalatokkal rendelkező európai tekintély és éppen ezért hivatott arra, hogy a jelenlegi körülmények között Románia kormányának élén álljon. A lap szerint az a tény, hogy Gafencu az új kormányban is a külügyminiszteri tárcát tölti be, bizonyítja azt, hogy Románia változatlanul megmarad ugyanazokon a külpolitikai irányelveken, amelyeken eddig haladt.

minisztérium közli, hogy az angol repülőgépek az utóbbi 24 órában rendkívül értékes felderítő tevékenységet végeztek, amennyiben elszállva a frontok felett, pontos értesüléseket szereztek a német erődítésekről. Elrepült két gép Helgoland és Wilhelmshafen felett is. Valamennyi gép teljesen sértetlen állapotban tért vissza.

HOLLANDIA NEM ADJA EL KERESKEDELMI HAJÓIT

(PÁRIS.) (Havas.) Az Epoque közli, hogy Nagybritannia kormánya valószínűleg tanácsolni fogja Hollandia hajózási vállalatának, hogy a hajózás veszedelmeire való tekintettel adják el neki hajóikat. Ezt azonban a holland vállalatok minden bizonnyal figyelmen kívül fogják hagyni.

TENGERI AKNÁK SVÉD FELSÉGVIZEKEN

(STOCKHOLM.) (Rador.) A svéd tengerészeti admirális jelentése szerint a németek a mágneses aknákkal elárasztott területet a Folster szigetektől északra levő tengeri vizekre is kiterjesztették. A tengeri aknák már olyan vizeken is találhatóak, amelyek 4 tengeri mérföldre vannak a svéd partoktól és amelyek svéd felségterületek. A Havas jelentése szerint Svédország valószínűleg erősen fog tiltakozni Berlinben a tengeri aknákkal elárasztott területek kiszélesítése ellen.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás közli, hogy a német légierők néhány osztaga támadást indított a Scapa Flow-i brit tengeri flotta ellen, amelyet sikerrel bombáztak. Megfigyelhető volt 4 tetitalálat, közöttük az egyik „Aurora” típusú cirkálón. A cirkáló jól érzékelhetően súlyosan megsérült. Felderítőgépeink ugyanakkor elszálltak az északkelet felé, hogy bármelyiküket bántalom érte volna. Ellenséges repülőgépek megkísérelték Helgolandon át Wilhelmshafen felé nyomulni, de a légvédelmi ágyúk tüzelésére visszatértek. A 103. számú órhajó elsüllyedt. 16 főnyi legénysége eltűnt. Nyugaton elszórt ágyutűz volt csupán.

RENDKIVÜLI SOROZÁS DÁNIÁBAN

(KOPPENHÁGA.) (Havas.) A dán kormány elrendelte, hogy minden 18-ik életévét betöltő ifjunak jelentkeznie kell besorozás végett a dán hadseregben. A sajtó hangsúlyozza, hogy az intézkedésben semmi rendkívüli nincsen, mert Dániában ez a „rendkívüli sorozás” már évek hosszú sora óta szokásos.

KÉT CÁFOLAT

(ANKARA.) (Rador.) A török távirati iroda hivatalosan megcáfolja azokat a híreket, mintha Törökországnak nehézségei merültek volna fel áruinak Angliába való szállításánál. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

(BERLIN.) (Dunaposta.) Hivatalos körök erősen cáfolják azt a külföldi sajtóiradék és lapok útján terjesztett hírt, mintha a müncheni merénnyel kapcsolatban letartóztatott két angol alattvalónak az lett volna a célja, hogy béketárgyalásokat kezdjen bizonyos német személyekkel. Ezt az állítást képtelenségnek minősítik.

SVÁJC ÉS A NÉMET-OLASZ
ÁRUCSEREFORGALOM

(GENF.) (Dunaposta.) A Baseler Nachrichten közlése szerint a svájci szövetségtanács semmilyen formában nem befolyásoltatja magát a német áruforgalom tekintetében. A szövetségtanács határozata értelmében a német és olasz árucserét továbbra is minden korlátozás nélkül lebonyolítják Svájcban át.

A NYUGATI HADSZINTÉR
HIREI

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás november 25-én a következőket jelentette: „Az elmúlt éjjel semmi jelentősebb esemény nem történt.”

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás a következőket jelenti: „A nyugati fronton kisebb jellegű összetűzések és gyenge tűzérési harc volt. A nyugati határon a német légitraj felderítő utakat végzett, amelyeknek során Franciaországnak egészen a központi kerületekig hatoltak be.

Német tengeralattjáró elsüllyesztett egy az angolok részéről ellenséges buvárhajókat részére felállított kelepccét és ezenkívül egy 7000 tonnás kisegítő hadihajót. A kelepccét egy holland hajóval leplezték. A Mangadorez 8860 tonnás angol hajó aknára futott és elsüllyedt.

A TIMES STEWENS ÉS BEST
SZEREPÉRŐL.

(LONDON.) (Rador.) A Times rotterdami tudósítója azt írja, hogy az a békejavaslat, melyről Stewens angol kapitány és Best, az angol titkos rendőrség megbízottjai tárgyaltak volna a német megbízottakkal, de amely tárgyalások lefolytatását a két angol megbízottnak német részről történt elrablása megghiúsította — hazzájáruult ahhoz, hogy Németországban változatlanul fentartsák a jelenlegi rendszert és hogy a Harmadik Birodalom vezére és kancellárja továbbra is Hitler maradjon. A békejavaslatnak ez a tartalma is megcáfolja azt az állítást, mintha Stewens és Best olyan személyekkel állottak volna összeköttetésben, akik forradalmat akartak volna Németországban szítani.

BEAVATKOZÁSSAL FENYEGT
A JAPÁN SAJTÓ

(TOKIÓ.) (Domei.) A japán lapok a brit kormányának átnyújtott jegyzékkel kapcsolatban egyöntetűen megjegyzik, hogy annak erélyes tiltakozó hangja van.

A Kokumin Sinbum ezt írja:

— Reméljük Londonban megértik ebből a lépésből azt, hogy Japán nem nélkülözheti a kínai háborúhoz szükséges német gyártmányokat. És ha ennek ellenére is megkísérli ezt az utánpótlást lehetetlenné tenni, akkor számolnia kell azzal, hogy Japán előbb-utóbb szakítani fog semlegeségi politikájával annak ellenére, hogy eddig még a beavatkozás gondolatával sem foglalkozott.

HATALMAS NÉMET TÁMADÁS
KEZDŐDIK

(LONDON.) (Rador.) A Sunday Dispatch jelentése szerint Hitler vezér és kancellár az elmúlt héten bizalmas tárgyalást folytatott a német haderő tábornokaival. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy fokozni és meggyorsítani fogják a gazdasági, légi és tengeri háborút. A határozat alapján a nyugati hadszíntéren újabb nagyarányú német támadás megkezdése várható. Hitler és a német katonai nagyvezérkar terve az, hogy először nagyarányú légi támadást hajtanak végre a megerősített angliai városok és kikötők ellen, majd tavaszig állandóan kisebb légi támadásokkal őrlik fel Anglia lakosságának idegeit. Egyidejűleg fokozni fogják a német tengeralattjárók tevékenységét és a tengeri aknák alkalmazását nemcsak az angol hajóhad, hanem a semleges államok hajói ellen is, hogy a semleges államokat ily módon megfélemlítsék és izolálják Angliától. Az angol lap azt írja: Hitler meg akarja való-

sítani Napoleon álmát, azt tudniillik, hogy Angliát teljesen elszigetelje és kiéheztesse.

TÖMEGES HAJÓSZERENCSÉTLENSÉGEK

(LONDON.) (Reuter.) A brit tájékoztató minisztérium közli, hogy a sulyosan megrongált 11000 tonnás Sussex hajót kijávitás céljából a Themse torkolatába kísérték. Az angol 16700 tonnás Rawal Pindy hajót megtörpédzték, mire az elsüllyedt. Legénységéből csak 16 embert sikerült megmenteni. Aknára futott és elsüllyedt a 926 tonnás brit Hookwood gőzös is. Személyzetének két tagja eltűnt, a többit megmentették.

(LONDON.) (Rador.) A Barrington Cour angol hajó vasárnap hajnalban a La Manche-csatornában összeütközött egy másik hajóval és sulyosan megsérült.

(LONDON.) (Rador.) A kenti hercegség partvidékén eddig ismeretlen hajó

Chamberlain: „Nem habozhatunk
tovább!”

(LONDON.) (Rador.) Neville Chamberlain miniszterelnök vasárnap este nagyszabású rádióbeszédet mondott. Az angol miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Legutóbb szeptember 3-án mondtam rádióbeszédet, amikor bejelenttem, hogy háborús állapotba kerülünk Németországgal. A katasztrófa, amelynek elkerülése érdekében teljes erőmmel dolgoztam, reánk szakadt. „hála Hitler vezér és kancellár sorozatos ambíciójának”, ilyen körülmények között nem tehetünk egyebet, mint hogy barátainkkal és szövetségeseinkkel együtt egyszer s mindenkorra véget vessünk ennek a politikának, amely hosszú idő óta zavarja az európai békét.

Mindig reménykedtem abban, hogy a sors megkíméljék ennek az elhatározásnak a megvalósításától, de most, amikor ütött az óra, nem habozhatunk tovább, mert most már saját szabadságunkról is szó van.

Ma, pontosan 12 héttel a háboru kitörése óta a következő szavakat intézhettem Önökhöz: Boldog vagyok, hogy közölhetem:

egészségem éppen olyan lerombolhatatlan, mint amilyen szilárd a hitem jövődől győzelmünkben.

Egy dologban azonban Önök biztosak lehetnek: Nem fogjuk követni Németország példáját,

nem fogjuk eltagadni veszteségeinket és nem fogjuk felnagyítani az ellenség veszteségeit.

Eppen úgy, ahogy közöltük, a Curaçeus, valamint a Royal Oak páncélos csatahajót elvesztését, éppen úgy beismerjük azt, amiről éppen ma Önök is értesülhettek, hogy a Rawal Pindy páncélos csatahajó hajótörést szenvedett.

A jövőben is pontosan tájékoztatunk mindenkit arról, hogy mi történt, még abban az esetben is, ha az igazság keserű lesz, de tartózkodni fogunk olyan hírek közlésétől, amelyek az ellenség javát szolgálhatják.

A háboru vonala eddig lényegesen eltért attól, mint ahogy azt vártuk. Nem szabad ingadozunk azért, mert Németország nagyszabású szárazföldi és tengeri légítámadást intézett országunk ellen és lakóinak emberi érzése ellen. Bizonyítékaink vannak arra, hogy

Németországot semmiféle emberi szempont nem riasztja vissza a háboru elfajult módozataitól, ha a kíméletlen eszközök alkalmazásából részére előnyt remélhet. De Németország is rá kellett jöjjön eddig arra, hogy sokkal többet veszített, mint amennyit nyert a sorozatos támadásokkal.

Olyan módszereket és eszközöket alkalmazott az eddigi háboru folyamán, amelyek — meggyőződésük szerint — mérgező hatásúak voltak magára Németországra nézve is.

aknára utközött, felrobbant és elsüllyedt. A hajó legénységéből 14 embert megmentettek, 3 matróz azonban a tengerbe veszett.

Sulyos veszteség érte tegnap a lengyel kereskedelmi tengerészetet is, mert a 14300 tonnás Pilsudszky gőzöst német tengeralattjáró elsüllyesztette. Legénységét megmentették. A Pilsudszky gőzöst 1935-ben építették Monfalconeban és Gdynia és Newyork között közlekedett. Ez volt a legmodernebb gőzöse a lengyel tengerészetnek.

Semleges részről aknára futott a 9800 tonnás svéd Gustav Reuter petróleumszállító hajó.

A németek viszont elveszítették a 8756 tonnás Adolf Wörner hajót, amelyet egy brit kereskedelmi gőzös hívására megjelent angol hadigőzös vett üldözőbe. Erre a német legénység maga süllyesztette el hajóját. A legénység és az utasok, közöttük 18 francia, csónakokba szállva megmenekültek.

A legújabb harci módszere és eszköze, amelynek használata lehet jogos vagy jogtalan, azok a tengeri aknák, amelyeket a mi felségvizeinken helyeztek el. Elhelyezte annak ellenére, hogy Németország is aláírta azt a nemzetközi egyezményt, amely tiltja ezeknek az aknáknak a használatát.

Kevésbé érdeklő Németországot az, hogy ezeknek az aknáknak a következtében naponként nemcsak angol, de semleges hajók pusztulnak el, olyan államok polgárai vesznek a tengerbe, vagy sebesülnek bénává, amely államoktól Németország nincs háboruban.

Németország ennek a barbár eszköznek az alkalmazásától azt reméli, hogy Angliát kiéheztesse és ezzel térdre kényszeríti.

Ne féljetez angol állampolgárok: ez a remény soha nem fog valóra válni. Mi éppen úgy le fogjuk küzdeni a mágneses aknák veszélyét, mint ahogy leküzdöttük a német tengeralattjárók veszedelmét.

A convoy hajók és az angol hadiflotta — hős tengerészeink bátorságának megnyilatkozásaként — rendszeresen fogják a hajóparatokat biztonságát fenntartani. Vegyetez tudomásul angolok, hogy a gyarmatokról minden szükségessé elláttuk a Szigetországot. Gondot viselünk reátok, elhárítjuk azt a veszélyt, amely az ellenség könnyörtelen dühé követ-

kezében fenyeget benneteket és amely veszéllyel Anglia lakossága éjjel és nappal bátran szembeszáll. Soha nem felejtjük el, hogy ennek a szigetnek a biztonsága a tengerészeink fáradhatatlan éberségén alapszik és hogy a Szigetország biztonságát még 300 esztendővel ezelőtt Erzsébet királyné idejében alapozták meg.

— Rádióbeszédem hallgatói között sokan szolgálnak a hadseregben, messze a gyarmatok helyőrségeiben, mások Franciaországban, mások viszont azok mellett az ágyuk mellett állnak őrt, amelyek a szigetet védik. A ti részetekre a harc órája még nem érkezett el. De tudjuk azt, hogy bátorsággal és megfelelő előkészülettel szálhattok szembe minden veszéllyel. Ti pedig, akik a égi haderőnél szolgáltok, a mi legfiatalabb fegyveremünkkel, szintén fontos szerepet töltek be az érc földjének védelmében, valamint az ellenséges erők legyőzésében. Nagy csodálattal győzöttem meg az eddig lefolyt légi harcok során rendíthetetlen bátorságotokról. Meggyőződésünk, hogy olyan képességekkel rendelkeztek, amellyel bármely reátok bizott feladatát főnyesen oldottatok meg. Nem felejttem el, hogy ma este rengeteg hallgatóm van és hogy hangom az angol birodalom minden népéhez eljut. Ezeknek akarom megköszönni azt az azonnali és lelkes segítségét, amelyet habozás nélkül nyújtottak.

— Háboruba léptünk azért, hogy megvédjük a függetlenséget és bizottsuk a békét. Ez az a két nagy eszme, amely ma az angol birodalom kormányát vezeti. És birodalmunk egysége meg tesz minden erőfeszítést, meg hoz minden anyagi és egyéb áldozatot annak érdekében, hogy biztosítsa győzelmünket. És most azokhoz szól a szavam, akik otthon a városokban és Nagybritánia falvaiban hallgatják rádióbeszédemet. Sokat közülük leköt a foglalkozásuk és sokan közülük sulyos áldozatokot kell, hogy hozzanak a nemzet szolgálatában. Mások, akik a mezőkön, a bányákban, a különböző iparvállalatoknál, a kórházakban és otthonukban dolgoznak, szintén a haza szolgálatában fejtik ki tevékenységüket. Tudatában vagyok annak, hogy a háboru többé, vagy kevésbé megzavarta, felborította életeteket. Sokan közületek siratjátok annak elvesztését, aki a legdrágább volt részetekre. Ezek részére a vigasztalás szavai helyett, csak a következőket mondhatom: Tudom, hogy nincs nagyobb és méltóbb áldozat azért az ügyért, amelyért sirtok és amelyért szeretetteitek életüket áldozzák fel!...

Véres esemény a finn-orosz határon

(MOSZKVA.) (Tass.) A finn-orosz határon tegnap véres határcsúcs zajlott le. Egy finn üteg lövedékei gyakorlatozás közben orosz területre hullva több vöröshadseregbeli katonát megöltek és megsebesítettek. Ezt követően azonnal finn parlamentairek jelentek meg a határvonalon közölve, hogy sajnálatos véletlen következménye volt az esemény, amelynek híre futótüzként terjedt el Leningrádban és Moszkvában. Ennek hatása alatt tegnap este Molotov külügyi népbiztos magához kérte a moszkvai finn követet és neki jegyzéket nyújtott át, amelyben

a legfelsőbb orosz intézőbizottság követeli, hogy Finnország kormánya a finn-orosz határon 25 kilométer mélységben vonja vissza hadseregét. A megtörtént esemény kivizsgálására pedig a közös bizottság felállítását javasolja.

Helsinkiből egyidejűleg azt jelentik, hogy az incidens híre hallatlan izgalmat keltett, amelyet fokozott a szovjet követelés ismeretessé válása is. Általában a megtörténtek komoly következményeit jósolják.

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas jelenti a következőket: „Finnország moszkvai meghatalmazott miniszterét tegnap este Molotov külügyi népbiztos fogadta és átadta neki a Szovjetunió tiltakozó jegyzékét annak az

incidensnek ügyében, amely a finn-és orosz határon történt. A jegyzék a következőket tartalmazza: „Tegnap délután 13 óra 46 perckor a Kareliában lévő tüzérség ágyutüzet nyitott a szovjet csapatokra. Hat ágyulövés dördült el. Az ágyugolyók megöltek három vöröskatonát és egy tisztet. Megsebesítettek két katonát és két tisztet. Már az orosz-finn tárgyalások során felhívtuk a helsinki kormány figyelmét arra a veszélyre, amely abból származik, hogy a finn csapatok nem messze Leningrádtól a határon állomásoznak.” A jegyzék a továbbiakban a legélesebben tiltakozik az incidens ellen és felszólítja a finn kormányt, hogy az ország határától 25 kilométernyire Finnország belseje felé azonnal vonja vissza a finn csapatokat.

(LENINGRÁD.) (Rador.) Disomarov orosz ezredes, a leningrádi katonai nagyvezérkar főnökét a helyszínre küldték, hogy folytassa le a hivatalos vizsgálatot. A határon állomásozó szovjetcapatok körében, a véres incidens hírére nagy a felháborodás és nyugtalanság.

A Szovjet buvárhajók hadiértéke

Mit szólna Anglia és Franciaország a német kereskedelmi és az orosz buvárhajók cserejéhez?

(ZÜRICH.) A német kereskedelmi flotta egy részének és az orosz tengeralattjáró-raj egy jelentős részének kicserélési terve újból és újból felmerül a világsajtóban. Mi az értelme az orosz U-flottának? Számszerűleg lehetetlen erre a kérdésre válaszolni, mert még a katonai szakkönyvek is a legjelentősebb adatokat tüntetik fel. A japán sajtó közlése szerint a flotta százötven tengeralattjáró hajóból áll, összesen mintegy hetvenezer tonna sullal.

Ez a japán becslés túlzottnak tetszik a valószínű, hogy főleg a túlhaltott japán flottaépítkezési program indoklásául szolgál.

Kétségtelen azonban, hogy Moszkva haditengerészetének fejlesztése során főképpen az U-hajókra fektette a súlyt. A tengeralattjáró flotta egy része a Távol-keleten, más része Oroszország európai vizein állomásozik. A francia Revue Maritime becslése szerint (1939. május 1) a csendesóceáni flottájának pontos összetételét nem lehet tudni.

Hiteles információk szerint Vladivostok kikötőjében nyolc darab ezertonnás, tizenkét hatszáztonnás és huszonöt kétszáztonnás tengeralattjáró állomásozik. Az utóbbiak partvédelmi egységek. Összesen tehát negyvenhárom hajóról lenne szó, körülbelül tizennyolcezer tonna tartalommal.

Fel kell tételezni, hogy a balti-tengeri és feketetengeri flottával együtt Oroszországnak kétszerennyi U-hajója van, összesen tehát nyolcvanhat-kilencven, esetleg száz. Ezeknek úrtartalma negyvenezer tonna körül mozoghat. Az összehasonlítás kedvéért jegyezzük meg, hogy a francia haditengerészet hetvenkilenc egységgel rendelkezik, hetvenezer tonna tartalommal.

Az orosz U-flotta számszerűleg tehát nagyon erős, sőt talán még sokkal erősebb a fenti becslésnél.

Az angol Nations véleménye szerint Moszkva U-hajóinak száma százhatvan lehet. Azonban a mennyiség nem jelent minőséget is. A hajók akciósugara korlátozott. Javarészt régi típusúak és gyatrán fegyverezettek.

Német szakértők kezében, német személyzettel, német tisztikarral és német apparátusokkal ennek a flottának a katonai értéke mégis nagyon jelentős lenne.

A demokratikus hatalmak szempontjából az orosz tengeralattjáró flotta zászlócsereje főképpen azért lenne kényelmetlen, mert a nyugati szövetségesek akcióit a német lobogó alatt hajózó U-flotta a Távol-Keleten és a Fekete-tengeren jelentősen akadályozhatná. Ez azonban távolról sem fenyegető eshetőség, mert hiszen az oroszok csak ahhoz, hogy U-hajók német kezében tevélegessék lehessenek,

nemcsak magukat a hajókat, hanem a flottabázisokat is át kellene engedniük.

Ami a német kereskedelmi flottának illetve a flotta egy részének orosz tulajdonba való átengedését illeti, ennek elméletileg igen sok valószínűsítő indoka van. Először azért, mert az orosz kereskedelmi flotta teljességgel elégtelen az új, nagystilű orosz-német áruforgalom lebonyolítására. Másodsorban és ezzel éppen ellentétben, a 2459 hajóból álló és

4,482.000 tonnátartalmu német kereskedelmi flotta szinte teljesen tehetetlenségre van kárthatva és nagyon sok egysége semleges kikötőkben kénytelen vesztegelni, amikor orosz zászló alatt fontos forgalmi szerepet tölthetne be.

A német birodalom ellátási politikáját a kereskedelmi flotta eladása sokkal jobban szolgálná, mint e flotta tulajdonjogához való ragaszkodás. Az orosz kormányának a demokratikus hatalmak „csempészeti kódexe” elleni tiltakozá-

sa azt sejteti már, hogy a flottaeladást illetően vételi tárgyalások tényleg folyamatban vannak.

A nagy kérdés, hogy ehhez a hatalmas tranzakcióhoz mit szólna London és Páris. Az angol és francia sajtó hangjából következőleg, a szövetségesek sohasem nyugodnának bele abba, hogy a német hajók orosz lobogó alatt kezdjék meg új szolgálatukat. Ezt már csak azért sem, mert belenyugvásuk precedenst jelentene a többi nemzetek számára is. Ha London és Páris a flottacsere ténye előtt meghajolnának, akkor ez egyrészt biztosítaná Németország anyagellátását, másrészt nehezen ellensúlyozható tápot adna a tengeralattjáró-harcnak. Tehát a tervezett csere, amely az utóbbi korszakok legígászbibb üzlete lenne, súlyos akadályok előtt áll a megvalósulása valószínűleg a hadviselő államok listájának drámai kibővülését eredményezné.

Más források szerint az az állítás, hogy az orosz buvárhajók javarészt régi típusúak és gyatrán fegyverezettek

volnának, aligha felelhet meg a valószínűségnek. A Népszövetség 1937 évi Annuaire-je szerint ugyanis 1937-ben Oroszországnak 28 kész buvárhajója volt és ezek közül csupán 11 készült el az 1912 és 1917 év között, a többi 17 darab építése 1930 évben vagy ezen idő után fejeződött be és az azóta elkészült számos orosz buvárhajót nem igen mondhatjuk régi típusúnak, fegyverzetük pedig a papírforma szerint a többi államéhoz hasonló.

Németország azonban súlyosabb nemzetközi bonyodalom nélkül csupán azokat az orosz buvárhajókat vehetné át, amelyek a Keleti-tengeren vannak. Nagy kérdés ezenfelül, megfosztaná-e magát Oroszország nagyobb mennyiségű buvárhajótól.

Másrészt Németország nem sok hasznot látna annak, ha eddigi hajói orosz lobogó alatt mennének ki a nyílt tengerre.

Anglia a semleges államok hajóit és így az orosz hajókat is szigorúan ellenőrzi.

Orosz-német hajócsere esetén különösen behatóan vizsgálnák át az orosz hajókat, az amugy is különféleképp értelmezhető nemzetközi szabályokat pedig úgy kezelnék, ahogyan ez hadiérdekeiknek a legjobban megfelelne.

SELECT MOZGO CSAK NÉHANY NAPIG LATHATÓ MÉGI ISTEN ÖNNEL TANAR UR

Az amerikai filmgyártás aranyéremmel kitüntetett remeke, JAMES HILTON regénye nyomán rendezte SAM WOOD. Fősz.: ROBERT DONAT és GREER GARSON. A legújabb hangos világhírű.

A német mozokban már csak „biztonsági” filmeket forgatnak

(BERLIN.) Németországban a birodalmi munkaügyi miniszter rendelete értelmében eszentul mindennemű film-előadásnál áttérnek a törvényesen előírt „biztonsági” filmek alkalmazására, amelyet már évekkkel ezelőtt bevezettek keskenyfilmelőadások, illetőleg Röntgen-filmek számára. Amióta sikerült a nehezen gyulladó és rosszul égő „biztonsági” filmet annyira tökéletesíteni, hogy mozielőadások szempontjából is tekintetbe jöhetett, a szakértők a filmek valamennyi válfaja számára való kötelezővé tételét sürgették. Ez most a munkaügyi miniszter rendeletével meg is történt. A határidőket,

amelyeken belül a mozgófénykép-üzemeket „biztonsági” filmre kell átállítani, úgy szabták meg, hogy a „biztonsági” film bevezetése a filmgyártás területi lehetőségeinek és a filmdarabok szokásos előadási szériájának megfelelően, fokozatosan történhessen meg. Ez a rendszabály elsősorban a filmgyártásban és moziiparban alkalmazott személyek életének és egészségének védelmét szolgálja. A biztonság növekedésével együtt azonban a filmgyárak építkezésére és berendezésére, a filmek feldolgozására, raktározására és előadására vonatkozó szigorú előírások is rövidesen enyhülni fognak.

Héber és arab detektívregénygyárat alapított Palesztinában Faragó Miklós, a volt kolozsvári lapszerkesztő

(BUDAPEST.) A „Jöestét!” tudósítójától.) Kolozsváron még sokan emlékeznek Faragó Miklórra, aki ott a világháború után megalapította a „Palas” könyv- és lapterjesztő vállalatot, amelyet aztán később dr. Deszberg Simonnak adott el. Omega azután Budapestre költözött és itt egyideig a „Mai Nap” című lap kiadóhivatalában dolgozott, majd önállósította magát: detektívregénygyárat létesített. Ezt a „gyár” megjelölést szinte a szó szoros értelmében lehet venni, tekintve, hogy eleinte havonta, később kéthetenként, majd hetenként jelent meg egy-egy új detektívregény Faragó Miklós vállalatánál. Maga köré gyűjtötte az élénk fantáziájú újságírókat és írókat, akik valószínűleg ontották a borzalmasabbnál

borzalmasabb történeteket. Faragó darabonként 80, később 100 pengőjével vette ezeket a kéziratokat.

A tavalyi nagy kivándorlási láz során Faragó is likvidálta üzemét és két fiával együtt, akiket nyomdászoknak nevelt, kiköltözött Palesztinába. Onnan érkezik most az értesítés, hogy Faragó Miklós odakint is megalapította már az első héber detektívgyárat és most a szentírás betűin ontják a fiai által kezelt szedőgépek a hátborzongató, vérfagyasztó történeteket. Nyilvánvaló, hogy, mint a világon mindenütt, ennek a könnyű fajsúlyú olvasnivalónak a Biblia földjén is meg van a maga közönsége.

Hir szerint Faragó Miklós felismerte azonban, hogy még sokkal jobb üzlet

Mártonfiú

SZÜCSNÉL
REG. MARIA 10.
Gör. kat. (v. Minorita) templom mellett.

Szörmeárut

legmegbízhatóbban és legolcsóbban vásárolhat. Javításokat, alakitásokat pontosan és gyorsan eszközölünk.

arabul kiadni a Pesten készült detektívregényeket, tekintve, hogy az arabok az igazi és vérbeli kedvelői a rémeseknek. És ha elgondoljuk, hogy 36 millió arab él Palesztina körül, akkor csak egy piasztérrel is számítva fűzetét, könnyen elgondolhatjuk, hogy milyen kereseti lehetőség áll a „mindig talpraeső” Faragó Miklós előtt.

Vilmos volt német császár Hollandiából Norvégiába költözik

(LONDON.) (Rador.) A People c. lap jelentése szerint Vilmos volt német császár minden előkészületet megtett arra, hogy a legrövidebb időn belül elhagyja jelenlegi tartózkodási helyét és elköltözzék Dornbóll. Erre a célra négy hatalmas repülőgép már készenlétben is van. Két repülőgép egyenként 14 személyt szállít el a volt császár környezetéből, míg a másik két gép az ingóságokat fogja szállítani. A volt német császár Norvégiában akar letelepedni, egyik Oslótól északra eső faluban, ahol a „Kaisernek” kényelmes berendezett kastélya van egy hatalmas park közepén. Ez a kastély, amelyet már az elmúlt héten rendbehoztak, minden kényelemmel berendezve várja a volt német császárt.

— Boris király a római egyetem újszaka. Szófiából jelenti a Havas: Boris bolgár király kihallgatáson fogadta a Bottai, olasz népművelésügyi és propaganda minisztert, aki delegáció élén azért érkezett Szófiába, hogy átnyújtsa az uralkodónak a római egyetem természettudományi, diszdoktori levelet. Bottai miniszter, a római egyetem rektora és a delegáció többi tagjai több napot töltenek a bolgár fővárosban, ahol egyidejűleg olasz művészeti kiállítás nyílt meg.

— CSEH- ÉS MORVAORSZÁGBAN 400 KATOLIKUS PAPOT TARTÓZTATTAK LE. Párisból jelenti a Rador: A Reuter jelentése szerint a párisi rádió azt a hírt közölte, hogy Cseh- és Morvaországban 400 katolikus papot tartóztattak le. A jelentés nem tesz említést arról, hogy a letartóztatásokat miért fogantatosították, illetve, hogy a katolikus papok ellen milyen vádat emeltek.

— Műszaki és művészeti tanfolyam. Weber Oszkár mérnök a téli hónapok alatt műszaki rajzoló és művészeti tanfolyamot tart. A tanfolyam célja a műszaki rajzolásra való kiképzés. Különösen hölgyeknek könnyű foglalkozás és nagy lehetőséget nyit a mérnöki irodákban való elhelyezkedésre. A művészeti és szabadkézirajz, úgy felnőtteknek, minti iskolásoknak, sok szempontból kihasználhatóan előnyös.

ROYAL SLÁGER MOZGÓBAN Nagy ünnepélyes díszbemutató!

Öccsellenciája DR. CORIOLAN TATARU királyi helytartó védméltósága alatt, városunk meghívott előkelőségének részvételével bemutatásra kerül AZ ELSŐ TÖKÉLETES ROMÁN FILM:

Lobogó fáklyák

Nagyszerű mese. Pazar bárje.enetek. Csodás zene. Remek hangulat. Fősz.: GEORGE VRACA, Olga Porumbaru, Cordon-testvérek és Leana Simu. A fentmaradó jegyeket este 9 órától a mozgó pénztára árusítja 50 lejes átlagárban.

TESTEDZÉS

Elütötte a Ripensia az őszi bajnokságtól a Venust!

Osztozott a Victoria a bajnoki pontokon - Kikapott az AMTE Bukarestben - Súlyos vereséget szenvedett a TMAC a Rapidtól - Hatalmas küzdelem volt Nagybanán a bajnoki pontokért

A román nemzeti bajnokság őszi, utolsó előtti fordulójának kétségtelenül legnagyobb eseménye a Venus veresége volt, amelyet a Ripensiaól szervezett el Temesváron. A Ripensia megérdemelten győzött a bajnoksáppal szemben, amely most leszorult a bajnoki ranglista éléről, s aligha nyerheti meg az őszi bajnokságot. Kolozsváron a Victoria testvériesen osztozott a bajnoki pontokon, s így ez a „nagyelkűség” azt eredményezte, hogy nem tudott megszabadulni a veszélyes zónából. Nagybanán óriási harc volt a Carpați és a Juventus között, de végeredményben a honi csapat győzött. Az AMTE sorozatos győzelmei után, újabb vereséget szenvedett, ugyancsak a TMAC sem kerülhette el sorát.

TESTVÉRI OSZTOZKODÁS
(KOLOZSVÁR.) Victoria—UDR 2:2 (1:0). 1200 néző, bíró: Oltean. Az eredmény megfelel a játék képének, bár ha a Victoria energikusabban játszik, megkaparinthatta volna a győzelmet. Az első félidőben a Victoria volt jobb, szünet után az UDR támadott többet s néhány igen tetszetős akciót hajtott végre. Az első gólt a 9. percben az UDR érte el Hegedűs révén, azonban a játékvezető les címén érvénytelenítette. Sorozatos támadások után a 21. percben Crutiu átadásából Cociu-

ban II. a kifutó kapus mellett a Victoria-nak szerezte meg a vezetést. Fordulás után a resicaiak nagy erővel támadtak s ennek során a 7. percben Păcuraru egyenlített. A 18. percben forr helyzet adódik a Victoria kapuja előtt. Hegedűs éles fejesét a kapufa mentette. A 35. percben Cociuiban II. tíz méterről 2:1-re javította az eredményt, a 41. percben azonban Lakatos 20 méteres szabadrugása utat talált a Victoria hálójába és így lett az eredmény 2:2.

BAJNOKVERÉS TEMESVÁRON
(TEMESVÁR.) Ripensia—Venus 2:1 (1:0). 3000 néző, bíró: Tope Jonescu. A temesvári csapat megérdemelte a győzelmet, mert mindenben jobb volt, mint bukaresti ellenfele. A 25. percben Haas szerezte meg az első gólt. Ugyanő lötte a Ripensia második gólját is, mire a Venus Ene révén válaszolt a 43. percben.

VEREJTÉKES KÜZDELEM NAGYBÁNÁN
(NAGYBÁNÁNYA.) Carpați—Juventus 5:3 (2:1). 1000 néző, bíró: Muresan. Nagy küzdelem után dönt el a mérkőzés sorsa a nagybanányaiak javára. A gólok így estek: I. f. 4. p. Szőke 1:0, 28. p. Lukács 2:0, 33. p. Praszler 2:1, II. f. 4. p. Lukács 3:1, 6. p. Endreffy 3:2, 20. p. Oana 3:3, 31. p. Perneki 4:3, 35. p. Telegdi 5:3.

HÁROM MÉRKŐZÉS BUKARESTBEN
(BUKAREST.) Sportul Studentesc—AMTE 2:1 (1:1). 2000 néző, bíró: Vuia. A bukaresti diákcsoport szerencsével győzött. Góllövők: 5. p. Reinhardt 0:1, 10. p. Constantinescu-Grecu 1:1, II. f. 20. p. Constantinescu-Grecu 2:1.

(BUKAREST.) Rapid—TMAC 4:0 (3:0). 2500 néző, bíró: dr. Russu. A Rapid Auer szenzációs játékával verekedte ki a nagy gólarányú győzelmet. Auer egymaga három gólt rugott, míg a negyediket Bogdán lötte.

(BUKAREST.) Unirea Tricolor—Gloria CFR 4:1 (1:1). 2500 néző, bíró: Piki Kroner. Góllövők: Kovács (2), Aleciu és Mihălescu, illetve: Pankoff.

A RAPID VEZET A ROMÁN NEMZETI BAJNOKSÁGBAN

1. Rapid	10	6	2	2	29:13	14
2. Venus	10	6	1	3	27:10	13
3. Ripensia	10	5	2	3	18:15	12
4. TMAC	10	5	2	3	17:19	12
5. Carpați	10	5	1	4	16:15	11
6. Sportul Stud.	10	3	5	2	22:17	11
7. Unirea Tricolor	10	4	2	4	13:17	10
8. UDR	10	2	5	3	12:16	9
9. AMTE	10	4	0	6	13:15	8
10. Victoria	10	2	3	5	9:12	7
11. Gloria CFR	10	3	1	5	11:29	7
12. Juventus	10	1	4	5	13:22	6

Nem sikerült Pozzo fiatalító mütéte az olasz válogatott csapaton! Németország—Olaszország 5:2 (2:2)

(BERLIN.) Közel százezer főnyi közönség volt kíváncsi a német és olasz válogatott labdarugócsapatok mérkőzésére, amely az olimpiai stadionban folyt le. A mérkőzést óriási küzdelem után a német csapat nyerte meg 5:2 (2:2) arányban. A megfiatalított olasz válogatott csak az első félidőben tudott méltó ellenfele lenni a németeknek, szünet után összeroppan az azzari csapat és nem tudta feltartóztatni Hitler fiának nagy győzelmét. A német csapatból a csatársor remekelt, különösen a bécsi Binder volt elemében, aki egymaga három gólt lőtt. A gólok így estek: I. f. 15 p. Neri: 0:1, 20 p. Binder: 1:1,

27 p. De Maria 1:2, 35 p. Binder 2:2, II. f. 20. p. Lehner 3:2, 21. p. Kohlen 4:2, 40. p. Binder 5:2.
A két csapat a következő összeállításban játszott:
NÉMETORSZÁG: Klodt — Jones, Billmann — Kupfer, Sold, Kitzinger — Lehner, Hahnemann, Kohlen, Binder, Pesser.
OLASZORSZÁG: Olivieri — Sardelli, Marchi — Perazzolo, Batistoni, Genta — Colaussi, Scarabello, Boffi, De Maria, Neri.
A mérkőzést a spanyol Esquartin vezette.

A Kispeszt legyőzte a Ferencvárost és megerősítette vezetőhelyét a magyar bajnokságban

(BUDAPEST.) Nem mulik el hét megdöbbentés nélkül a magyar nemzeti bajnokságban! A tegnapi fordulón szeszációt kellett a Kispeszt győzelme a Ferencváros felett. A Kispeszt ezzel megerősítette vezetőhelyét a bajnoki rangsorban, míg a Fradit a negyedik helyre szorult. A nagy csapatokra — úgy látszik — rájár a rud, mert az Újpest sem uszta meg pontvesztés nélkül a bajnoki forduló. A bajnokságot a győztesek tartott Haladással volt kénytelen osztozkodni a bajnoki pontokon. A Hungária tegnap pihenőt tartott, mivel kisorsolt ellenfele, a Nemzeti sportegyesület csapata szombaton tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta feloszlását s ezzel a szépművelő egyesület végkép megszűnt.

Kispeszt—Ferencváros 2:1 (1:1). Mindvégig igen erős iramú mérkőzést vívott a két csapat. A játék úgy indult, hogy a Ferencváros gölökkel nyeri meg a mérkőzést, mert Gyetvay már az első percben megszerezte a vezetést. Később azonban a Kispeszt magáraltalált: Nemes egyenlített, majd ugyanő rugta a győztes gólt is a második félidőben.

Haladás—Újpest 2:2 (1:0). Kállai szerezte meg a Haladásnak a vezetést, majd a második félidő elején Mórócz góljával már 2:0-ra vezetett a szombathelyi csapat. Ez után az újpestiek fölénybe kerültek és

ennek során előbb Solti, majd Tóth góljával behozták a szombathelyiek előnyét.
Elektromos—Törekvés 3:1 (3:1).
Bocskai—Kassai AC 3:3 (1:1).
Szolnok—Szürketaxi 3:1 (1:0). Szántó (2) és Kolláth, illetve: Takács II. a góllövők.

Szeged—Gamma 4:0 (1:0). Góllövők: Lukács (2), Baróthy és Harangozó.
A vasárnapi forduló után a bajnoki sorrend a következő:

1. Kispeszt 16 p., 2. Újpest 15 p., 3. Szeged 15 p., 4. Ferencváros 14. p. 5. Törekvés 12 p., 6. Hungária 11 p., 7. Elektromos 10 p., 8. Haladás 9 p., 9. Bocskai 9 p., 10. Szolnok 6 p., 11. Gamma 6 p., 12. Kassa 6 p., 13. Szürketaxi 5 p., 14. Nemzeti 0 pont.

Ifjúsági bajnokság: Echo—CFR 7:1 (4:0). Universtatea—Victoria 2:0 (1:0). A mérkőzés a 83. percben sötétség miatt félbemaradt. Góllövők: Medrea és Moldovan.

Tátos az év legjobb eredményét érte el a 200 méteres gyorsúszásban. Budapestről jelentik: Vasárnap a Nemzeti Sportuszodában rendezett versenyen Tátos, az FTC versenyzője 2 p. 15.8 mp-es nagyszerű idővel győzött a 200 méteres gyorsúszásban, 2. Eleméri és Végvázy 2 p. 18.8 mp. Tátos ideje az év legjobb 200-as eredménye.

Felfutót gólt kapott a Sodrongipar Nagyváradon

A ligabajnokságban vasárnap a következő eredményekkel játszották le az őszi forduló utolsó mérkőzéseit:
(SZATMÁR.) Olimpia—Sodrongipar 6:0 (4:0). Az aranygyőztesek súlyos vereséget ment el a körülmény, hogy több tartalékkal voltak kénytelenek kiállani. A győztes csapat góljait Fluera (2), Boronkay (2), Dragos és Pop lötték.

(MEDGYES.) Kinizsi—Sparta 1:0 (0:0). Nagy küzdelemben dönt el a mérkőzés sorsa a temesváriak javára. A mérkőzést Tóth Géza (Nagyszében) kitűnően vezette.

(NAGYVÁRAD.) Törekvés—Cement 2:1 (0:1). A tordai cementesek az első félidőben kitűnően játszottak s Borbély révén a vezetést is megszerezték. A második félidőben azután nem tudták feltartóztatni a nagyváradiak nagy lendületét és nem menthették Balc és Negreu góljait sem.

(KOLOZSVÁR.) Universtatea—Monopol mérkőzés elmaradt.

(RESICA.) RMTE—Oltul 0:0. Meddő küzdelem vívott a két csapat.

(BUKAREST.) Turda—Traian 4:2 (1:1).

(CSERNOVIC.) Dragos Vodă—FC Braïla 1:1 (1:1). — DVA—Muncitorul 3:0 (2:0).

(KISENEV.) Malkkabi (Kisenev)—Doc 6:1 (3:0).

Veszélybe került a KAC őszi elsője a kolozsvári kerületi bajnokságban!

CFR—KAC 3:0 (1:0). I. oszt. bajnoki, bíró: dr. David. A KAC több tartalékkal tudta szerepeltetni csapatát, s ez magyarázza a piros-fehérek vereségét is. Az adott körülmények között a vasutasok megérdemelten győztek. A KAC-nak a vereség miatt veszélyben forog az őszi elsője a bajnoki ranglistán. Góllövők: Morar (2) és Tataru.

UEC—KMSC 4:0 (1:0). I. oszt. bajnoki. A KMSC lélek nélkül játszott és ez súlyos vereséget okozta. Góllövők: Pascu (2), Russu és Muresan. A második félidőben a játékvezető szabálytalanság miatt kiállított három KMSC és egy UEC játékost.

Monostor—UAC 7:1 (4:0). Góllövők: Popa (3), Albu, Felcan IV, Felcan III. és Simon, illetve: Fluera.

Sársaság

() A Zenegyilet Kamara Liceuma december 3-án, vasárnap délután 6 órakor dr. Szeghő Imréné lakásán, Str. Regală 30. szám alatt rendezte első előadását, melyen Mozart A-dur szonátáját, Beethoven G-dur szonátáját Pöllermann Aranka (hegedű) és Szele Irén (zongora) adják elő. Mozart áriákat énekelnek Kallós József és Kertész Vilmos, Tatar Ferenc zongorakísérettel. Bevezetőt tart Lakatos István, az egyület tagjait lapunk utján is meghívja az előadásra az elnökség.

Rádió

KEDD, november 28.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor, 12: Pontos időjelzés, vízállásjelentés. 12.10: Jonescu. Gaina zenekara. 13.35: Lemezek. 14: Hírek. 14.20: Lemezek. 19.17: Lemezek. — 19.50: Hírek. 20.45: Hírek. 21: Rádiózenekar szolistákkal. 22: Fuchs zongoraművész hangversenye. 22.20: Hírek. 22.40: Charpentier: Lujza operaszízetek. 23.30: Hírek, utána hírek magyar nyelven, könnyű zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éntrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Hírek. 18.15: Harmonika kettős. 18.35: Biharmagybajomi gyékényesek, helyszíni közvetítés. 19.10: Tárogató. 19.45: Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonzene. 21.10: Hangjáték. 22.40: Hírek. — 23.05: Tánczene. 23.40: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Reuter jelenti:

(LISSZABON.) Bruno Mussolini, az Olasz Transzkontinentális Repülőársaság vezérigazgatója fontos légügyi megbeszélésekre Lisszabonba érkezett. Bruno Mussolini, a Duce fiát Carmona államfő kihallgatáson fogadta.

(PANAMA.) A kormány tiltakozott az USA-nál a panamai lobogók használatá ellen.

(PÁRIS.) A francia kormány elhatározta, hogy kereskedelmi hajóit ágyúkkal szereli fel.

(BRÜSSZEL.) III. Lipót belga király kihallgatáson fogadta Spaak külügyi és Denis földművelésügyi minisztereket.

(BRÜSSZEL.) Gent közelében egy 6000 méter magasan repülő német gépet figyeltek meg. A gép a védőágyúk tüzelésére távozott.

(LONDON.) VI. György uralkodó a hétvéget a brit fővárosban töltötte.

(BRÜSSZEL.) A kormány rendeletére a katonai szolgálatra behívott gépkocsivezetőket kocsiakkal együtt elbocsátották.

(ST. GALLEN.) A svájci szabad munkások szervezetének vezérbizottsága december 3-ára nagygyűlést hívott egybe.

(BERLIN.) A főváros közelében az egyik katonai raktárhelyiségben robbanás történt, amelynek szerencsére csak egy sebesült áldozata van.

(RAVAL.) Észtországból eddig 30.000 német költözött át az anyaországba. További 30.000 még elszállításra vár.

(PÁRIS.) A törvényszék az utóbbi héten 42 árdragítási esetben hozott súlyos ítéleteket.

(ANTWERPEN.) A hatóságok nyolc tagú gyermekbetörőbandát fogtak el. A legidősebb 14, a legfiatalabb 9 éves. A gyermekek, akik több, mint tizenkét esetben követtek el betörést, mint a jómódú szülők gyermekei.

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas jelentése szerint csütörtökön délelőtt azt a német repülőgépet, amely elszállt Besancon város felett, francia repülőgép üldözőbe vette és a város környékén leverte.

(GENOVA.) Tegnap érkezett meg New Yorkból a Vulcanis motorosgőzös, 460 utassal.

(SZÓFIA.) Lord Lloyd tegnap Szófiából a jugoszláv fővárosba utazott, ahol gazdasági természetű tárgyalásokat kíván folytatni.

(PÁRIS.) (Havas.) Daladier miniszterelnök kihallgatáson fogadta Guy la Chambre külügyi államtitkárt aki beszámolt előtte a párisi belga követtel lefolytatott megbeszéléseiről. A belga követ állítólag tiltakozását fejezte ki a szigorított tengerzár életbe lépéséért.

(PÁRIS.) (Rador.) A francia kormány terve szerint megadózatták 15 százalékkal mindazoknak a jövedelmét, akik nem teljesítenek katonai szolgálatot.

— Bay Girolamo, Cal. Moșilor 8. sz. alatt megkezdte vívó és torna oktatását. Gyermekeknek, hölgyeknek, férfiaknak vívó-oktatás, csoportokban is kedd, szerda, péntek 5-től fél 10-ig.

November 28.-ig a kerületi rendőrségen kell jelentkezniök a rekvirálási bonok tulajdonosainak

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkezesztura közigazgatási ügyosztálya 62370—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben hivatkozással a katonai nagyvezérkarnak 53450—1939. számú rendelkezésére, felhívást intéz az érdekeltekhez, hogy az összes kolozsvári ló, szekér hám, valamint kerékpártulajdonosok, akiknek birtokában a felsorolt tárgyakról a különböző katonai egységek részéről kiállított rekviráló bon van a tulajdonukban, valamint azok is, akiknek rekvirálási bonjuk volt, de azt visszaszolgáltatták, november 25, 26, 27. és 28.-án délelőtt 8—13, délután pedig

16—19 órák között — saját érdekében — jelentkezzenek annál a kerületi rendőrségnél, amelynek illetékesége alá tartoznak. A jelentkezők vigyék magukkal az összes okmányokat is, amelyeket a katonai vagy a rendőrségi hatóságoktól kaptak (rekvirálási parancs, rekvirálási bon stb.), nem kell azonban magukkal vinniök vagy bemutatniök azokat a tárgyakat, amelyeket rekviráltak ugyan, de később visszaszolgáltatták. A vonatkozó hirdetményt dr. Horvat Iosif, Kolozsvár rendőrkezesztura és dr. Timbus Liviu, a rendőrkezesztura főtitkára írták alá.

BUNDÁK SZÖRMÉK

gallérok átalakítása a legújatársabbban, legújabb modellek szerint

dus választékban BIXENSPANNER SZÖRMESZALON, Reg. Ferdinand 3. udvarban.

Külföldi állampolgárok figyelmébe!

Kiknek és milyen okmányokkal kell 24 óra alatt jelentkezniök a kolozsvári rendőrség állambiztonsági ügyosztályánál?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkezesztura állambiztonsági hivatala a tegnapi napon a következő hirdetményt bocsátotta ki:

2. SZÁMÚ HIRDETMÉNY

Hivatkozással a közrendészeti minisztériumnak 27521—1939. számú, valamint a munkaügyi minisztériumnak 36.271—1939. számú rendelkezésére, amely a Romániában tartózkodó külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyének felülvizsgálására vonatkozik — a felülvizsgálatra kötelesek jelentkezni:

1. Az összes külföldi állampolgárok, akiknek Romániában való tartózkodási engedélye 1939. évi december 31.-én lejár.
2. Mindazok a külföldi állampolgárok, akik a 4072—1938. sz. rendeletiörvény hatálya alá esnek, tehát azok az egyének, akik az állampolgársági felülvizsgálat következtében elvesztették román állampolgárságukat, valamint azok is, akik nem tudják igazolni román állampolgárságukat és akik nem rendelkeznek valamely külföldi állam részéről kiállított érvényes utazási igazolvánnyal. Ezek 24 óra alatt jelentkezni kötelesek a oluji rendőrkezesztura állambiztonsági hivatalánál, függetlenül attól, hogy kaptak-e személyazonossági igazolványkönyvecskét, vagy sem és kötelesek magukkal hozni összes birtokukban levő okmányait, valamint a Banca Nationala részéről kiállított azt a nyug-

tát, amely azt igazolja, hogy lefizették azt az illetéket, amellyel megrótták őket.

Azok a külföldi állampolgárok, akik lefizették a Banca Nationala-nál a vonatkozó illetéket és benyújtották a személyazonossági igazolványi könyvecske kiállítására az okmányait, újlag jelentkezni kötelesek és be kell nyújtaniök helyzetük felülvizsgálata iránti kérésüket, még abban az esetben is, ha már rendelkeznek a személyazonossági igazolvány könyvecskével, vagy ha ennek kiállítása még folyamatban is volna, függetlenül attól, hogy ennek kiállítása milyen helyzetben van jelenleg.

Tudomására adjuk, az összes külföldi állampolgárok, azoknak, akik utlevéllel rendelkeznek és azoknak, akik a 4072—1938. számú rendeletiörvény hatálya alá esnek, hogy abban az esetben, ha kivonják magukat a jelenlegi ellenőrzés alól, a törvény szigora szerint fogják őket megbüntetni. Azokat, akik utlevéllel rendelkeznek, pénzbírsággal sújtják és átteszik a határon, azokat pedig, akikre a hivatkozott rendeletiörvény vonatkozik, kényszerlakóhelyet jelölnek ki.

A vonatkozó hirdetményt DR. HORVAT IOSIF Kolozsvár rendőrkezesztura és POP LEONTIN, a kolozsvári rendőrkezesztura állambiztonsági hivatalának főnöke írták alá.

Tizenhatmillió lejt nyert Dél-Amerikában sorsjegyével Ruth Klári volt nagyváradi klubtitkár

Ma a legnagyobb buenosairesi bérpalota tulajdonosa Nagyváradon verseket írt...

(ORADEA-NAGYVÁRAD.) Sokan ismerték Erdélyben Ruth Klára nagyváradi fiatal költőnőt. A szép és tehetséges leány a nagyváradi Unió Klub irodájában dolgozott, majd férjhez ment Nussbaum Béla mérnökhöz.

A fiatal pár rövidesen hátat is fordított a körösparti városnak és ismerőseik egyszerre csak arról értesültek, hogy kivándoroltak valahova Délamerikába. Biztosat senki nem tudott felőlük, tény az, hogy — eltűntek szem elől.

Már régebben suttogtak Ruth Klári mesébe illő szerencséséről, most azonban Délamerikából érkezett emberek mondják el a hihetetlennek hangzó történetet, amely tehát szóról-szóra igaz.

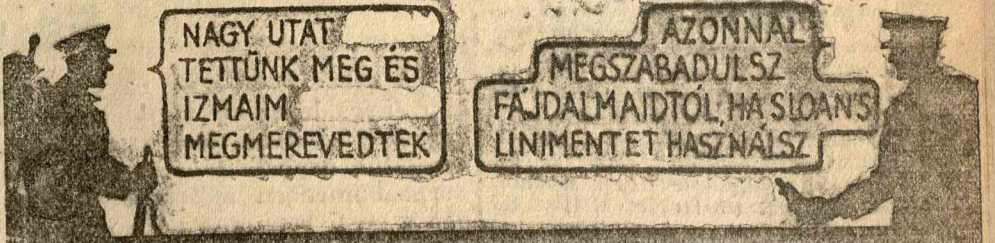
A fiatal költő és férje valóban

partraléptek Délamerikában. Amint kiszálltak az óceánjáróból és átestek az utlevél ellenőrzés formáin, első tekintetük a kikötőben egy újságúrpavillonra esett. Rögtön hazai újságok után kutattak, illet azonban ott nem lehetett kapni, ezzel szemben figyelmesek lettek egy friss kibocsátású délamerikai — sorsjegyre.

— Tudod mit — mondta Ruth Klári a férjének — vegyünk kaballából egyet.

A férj nevetett, de teljesítette a fiatal asszonyka kérését. Megvettek egy egész sorsjegyet, potomáron. Délamerika, a szerencselovagok hazája, az ilyen dolgokban nagyon olcsó.

Ezután megkezdődtek a letelepedéssel járó szaladgálásaik, lakás- és állás-keresés és meg is feledtek a sors-

NAGY UTAT TETTÜNK MEG ÉS IZMAIM MEGMEREVEDTEK

AZONNAL MEGSZABADULSZ FAJDALMAIDTÓL HA SLOAN'S LINIMENT ET HASZNÁLSZ

Ne várja meg, hogy a természet maga dolgozzon akkor, amikor valamilyen okból megmerevedtek az izmai. A fájdalom sokáig kínozhatja. Kenje be Sloan's Linimenttel és izmaiban azonnal meleget érez, amely nagyobb mennyiségű friss, egészséget adó vért hoz magával. Sloan's Liniment enyhíti a neuralgikus fájdalmakat, a hűlés okozta fájdalmakat, csúzt, köszvényt, zsibát és eloszlatja a rándulás és ütés okozta vértólulást.

SLOAN'S LINIMENT

család gyógyítója

jegyről, amely csendesen lapult a férj tárcájában.

Pár nap múlva ugyanahhoz az újságarushoz vezette őket utjuk és ekkor kifüggesztve látták a nyereménylistát.

— Hop, hiszen nekünk van egy sorsjegyük — kiáltott fel Ruth Klári és férje újabb gunyos kacagása mellett, végigböngészte a listát. — Mutasd csak a számot — kiabált egyszerre csak hátra. — mintha ez volna az. Ne kacagj, még hozzá főnyeremény.

— Viccelsz — ellenkezett a fiatal mérnök, de most már maga is odament a kifüggesztett plakáthoz.

— Az istenért — kiáltott fel most már egészen izgatottan Ruth Klári — te, fogj meg, elszédülök. Megnyertük a főnyereményt.

— Így történt ez, uram — meséli informátorunk — szóról-szóra. Ez a fiatal pár rózsabokorban született. Tudja, mennyi pénzt nyertek? Hogy fogalma legyen... várjon... lejben... — papírt vett elő, számolt — tizenhatmillió lejt.

A továbbiak már simán mentek. Kihozták Nagyváradról családjukat, nagynénéket, unokahugokat, testvéreket — igazán jó rokonoknak bizonyultak, akik a szerencsében sem feledkeztek meg hozzátartozóikról.

— Az egész család kint van — fejezte be Délamerikából jött barátunk. — Tudja, milyen háza van a kis Klárinak Buenos Ayresben? A legnagyobb bérpalota az övé, bizony, kedves uram.

Ha elgondoljuk, hogy Ruth Klári késő éjszakáig dolgozott a klubban, csak hogy édesanyját és nagynénjét eltarthassa, csakugyan fantasztikus szerencse. De — szerencse. Mert ezer között — dehogyan — százezer között ha egy ilyen eset akad.

Mert tudunk más váradokról és kolozsváriakról, akik bizony inukszakadtáig verejtékeznek fazendákon, építkezéseknél és — nemhogy tizenhatmilliójuk, de tizenhat lejtük sincs belőle...

A kivétel — bizony, bizony — csak megerősíti a szabályt... (b.)

Nem tartóztatták le a kaucióssikkasztással vádolt morlakai vállalkozót

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A romániai utépitések erdélyi szakasz munkálatai során apróhirdetések jelentek meg a kolozsvári napilapokban. Ezek a hirdetések arra hívták fel a pénzzel rendelkező állástalanok figyelmét, hogy bizonyos kauciók ellenében az apróhirdetések közlétevéje munkaalakmat és állandóbb jellegű elhelyezkedést tud számukra biztosítani.

Bedő István marosújvári állástalan magántisztviselő is olvasta a hirdetést s a megadott jelígre ő is beküldte annyi sok más, léprecsalt szegényember között a maga ajánlatát.

Nagy volt az öröme Bedő Istvánnak, mikor már a legközelebbi posta levelet hozott címére Kolozsvárról. A levelet Ajtai Andor Sándor írta, aki kavicsszállítónak vallotta magát s állandó lakhelyül Morlaca, kolozsmegyei községet jelölte meg, ahol kavicszuó berendezéssel állítólag éjjel-nappal az utépitő-társaság megrendeléseit látják el. Bedő Istvánt meghívta Ajtai Morlakára s miután mindaz, amit látott, teljes bizalommal töltötte el Bedőt, gyanútlanul elfogadta Ajtai feltételeit: Belép a morlakai üzembe tisztviselőnek — havi 4000 lejt fizetéssel — és átad biztosítékul Ajtai Andor Sándornak 20.000 lejt.

Alig kezdte meg aznóban szolgálatát figyelmeztették Bedő Istvánt, hogy előtte már egy egész sereg ember járta meg ezt az állást, de fizetést nem kaptak, sőt még a kauciójuk körül is bajok támadtak. Ezt a sorsot Bedő sem kerülhette el. A szolgálati idő első 30 napja után az ő fizetését sem adták ki. De amikor bejelentette, hogy távozni állásából, a kaucióját sem kapta vissza.

Ajtai Andor Sándor ellen kaucióssikkasztás címén bűnvádi feljelentést tett, de az évek óta húzódo ügyet egyetlen egyszer sem lehetett tárgyalásra vinni, mert Ajtai minden lehetőséget kihasználta a bíróság megkerülésére. A tegnapi kizűzött tárgyaláson sem lehetett előkeríteni. Bedő István jogi képviselője, dr. Dénes László bejelentette, hogy tudomása szrint Ajtai a brassói közpórházban fekszik. Kérte, hogy a bíróság rendelkezze el hatósági orvosi megvizsgálását s ha valóban beteg, a brassói rabkórházba való szállítását. Felgyógyulása után pedig helyezze előzetes letartóztatásba, hogy végre törvény elé lehessen állítani. Ezt az álláspontot támogatta a királyi ügyész is. A törvényszék nem fogadta el a tartóztatásra vonatkozó előterjesztéseket, de a vádlott elővezetésének elrendelésével február 22-re új tárgyalást tűzött ki.

— Tizenötévi fegyházra ítélték a gyilkos pástort. Joanas Aurel 33 éves pástort gyilkossággal vádolva állították a kolozsvári büntetőtábla elé. Joanas tavaly novemberében irigységből agyonlőtte Dur Lazar, nevű pástortársát, mert szebbek voltak a juhái. Joanas haragudott Du, Lazarra és egy este rövid szóváltás után két revolverlövessel agyonlőtte. A gyilkos tagadta a vádat, de a tanúk rávallottak. Bebizonyították, hogy a gyilkosság estéjén kezén és kabátján vérfoltokat láttak. A büntetőtábla a késő éjszakai órákban hárdeztett ítéletet és Joanas 15 évi kényszermunkára, valamint 30.000 lejt kártérítés megfizetésére ítélte.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ARANK: Szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első szó 3 lej. Allást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelíges és címnélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Csak portóztott jelíges leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Támpéldányt nem adunk. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLALÁS külföldi mód-szerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejűl. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliánst és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvekre kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

SCHIMBASLOVAK Háraknál kaphatók. Str. Băii Someseni, Telefon: 36-23. (2935)

Szövetmaradékok

kabát és ruha szövetek még régi árakban. Sámuel maradék-üzletben, Str. Măloasă 19. szám, Regal kávéház mögött. (8109)

CZINK-hulladékot 10 kg-on felül, minden alakban állandóan veszünk. „Triumf” gyár, Cal. Dorobanților 118. (Telefon: 10-79. (7658)

VILAGOS háló és könyvszekrények eladó. Piața Unirii 7., első emelet, Apartement 4. Megtekinthető 11-1 óráig. (7694)

OLCSÓ TŰZIFA-•PERIS

eladja Státus erdőben termelt prima száraz hasábos fát. Egy öl 980 lej. Ugyanez 1000 kgr. vágva 690 lej telepen átvéve. Str. Gării 19-a. (6857)

LEGMAGASABB árért veszek ócska réz fürdőhengereket, üstöket és mindenféle fémeket. Szaniszló, P. Stefan cel Mare 17. Telefon 13-24. (3034)

FÜRDŐKÁDAT, öntöttvasból, zománcozva, megvételre keresek. Cim a kiadóban. (8147)

ELADÓ jókarban 720-as Vikterle cséplő Kállai motorral, ugyanott Hoffher 800-as cséplő 14 HP Astra motorral. Cim: Demes András Pietroasa, jud. Turda. (V 8088)

RÖVID zongora, valódi perza szőnyegek, antik butorok, vitrinek olcsón eladó. Sternberg vétel. eladásával Str. Regina Maria 29. (8095)

ÓCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek. Grünfeld, Piața Unirii 18. (8096)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban vásárolhat.

Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

VASKÉMÉNY 7 méter hosszú 270 mm. átmérőjű eladó. Ugyanott egy modern parkurapisztoly kerestetik. Kristaly gőzfürdő (8129)

KÁPOSZTASHORDÓK, 600 és 900 literesek eladó. Str. Kogălniceanu 8. (3040)

ELADÓ fali kirakat vitrin, dobkályha, zsírosbödön, gyorsfőző, uborkás és literes üvegek, nagy munkaasztal, terem permező, márvány, használt fehérneműk és ruhák, férfi trikófehérnemű, hó- és sár-cipők stb. Calea Regele Ferdinand 89. sz. Apart. I. (8104)

KÖZÉPMAGASSÁGU fehér email Vesta új hengerkályha, telepes jó rádió jutányos áron eladó. Str. Goga 11., ajtó 1. (8201)

ELADÓK értékes festmények, vízvezeték fali porcellán mosdó, nagy benzintámpa. Str. Rațiu, ajtó 7. (8213)

ELADÓ Bransveiner bunda, Str. T. Vladimirescu 11. (8219)

ELADÓ nagy konsol tükör. Str. A. Ady 5. (8218)

FÉRFI télikabát eladó. Str. Paris 50. (3042)

FORGALMAS utvonalon, prima helyi és vidéki vevőkörrel bevezetett fűszerüzlet, italméréssel azonnal kiadó. „Karácsenyi szezon” jelígre a kiadóba. (8225)

SUPER rádió Orion 5 plusz 1, sürgősen eladó. Cal. Reg. Ferdinand 65. Pantofárie. (8236)

Feleség

A színházi év igazi nagy művészi és társadalmi eseménye lesz Bókay János legújabb vígjátékának, a Feleségnek hétfői bemutatója. A kitűnő író tudvaleg személyesen vezeti a Feleség próbáit hat napon keresztül, nappalá téve az éjszakákat is. Az együttes természetesen a legmesszebbmenően méltányolja Bókay nemes áldozatát, amellyel nyomban a pesti bemutató után leutazott hozzánk darabjának rendezése végett. Minden jel szerint a Feleség előadása a színház egyik legszebb teljesítménye lesz.

Természetes, hogy a Bókay premierre vadonatúj diszletek és ruhák készülnek. Az előadáson társadalmi és művészeti életünk minden kiemelkedő képviselője megjelenik.

Szombat délután: Francia szobalány

Deval remek darabja, a Francia lány biztosan halad a harmadik jubileum, a 75-ik előadás felé.

FELESÉG

— Az új Bókay-vígjáték a szerző rendezésében —

SZEREPLŐK:

Anna	— — — — —	Fényes Alice
Zoltán, a férje	— — — — —	Kovács György
Géza, a barátjuk	— — — — —	Nagy István
Helén, Zoltán kedvese	— — — — —	Haáz Jolly
Mari	— — — — —	Faludi Márta
Szobalány	— — — — —	Feledi Éva
Márta	— — — — —	Járay Teri

Rendező: Bókay János

A diszleteket RAJNAY SÁNDOR és KUDELÁSZ KÁROLY készítették. Amásodik felvonás nagy portréja VÁSÁRHELYI ZIEGLER EMIL műve.

MODERN dióhálok, kombináltak, félhálok, festett új és használt hálók és konyhabutor sürgősen eladó. Cal. Victoriei 25. asztalosnál. (8233)

ELADÓ új modern konyhaberendezés. Str. Avram Iancu 7. (8234)

BIZTOS PÉNZMEGTAKARITÁS

Ha szövet, vászon, damaszt, difin, de-jalin és más textil áru szükségletét nálam szerzi be. Cal. Reg. Ferdinand 75., udvarban. Apart. 2.

KERESÜNK sürgősen megvételre két Linotype-szedőgépet és egy dupla 10-es gyorsajtót Cim: Sima Cluj, P. Unirii 2. (3043)

INGATLAN

BÉRHAZAK, villák, családi házak, üres telkek a város különböző részein eladó. Mediana ügynökség, Piața Unirii 11. (7998)

MEGVÉTELRE keresek 300 ezer lejig kertet vagy földet. Címeket „Gyümölcsös” jelígre. (8065)

ÁLLAST KERES

BÜFFÉS, hosszú regáti gyakorlattal büffé vezetését vállalja, perfekt a román, görög, francia, magyar konyhában. Szíves megkereséseket „Grătar” jelígre a kiadóba kér. (8216)

FOGTECHNIKUS, jó munkaerő állást keres. Sebestyén, Str. Avram Iancu 8. (8214)

Mosást, vasalást lakásnál olcsón vállalom. Str. V. Goldis 13. (8217)

MEGBIZHATÓ, jó referenciákkal rendelkező kiszolgálókisasszony, cukrászdában és kenyéruztetben jártas, állást keres bármilyen üzletben. C. M. Foch 31. ajtó 3. (8228)

ÁLLAST KAPHAT

SZAKÁCSNÖT, vagy szakácsot dec. 1-re keresek. Farkas, Str. Memorandului 11. (3025)

INTELLIGENS gyermeknevelőnőt keresünk 2 és féleves gyermek mellé. Veraszalon, Str. Iuliu Maniu 2. II. em. (8130)

FÉMNYOMÓ, esztergályos és csiszológ munkakönyvvél felvétetnek. „Metalco” Str. Cernăuți 36. (8134)

GYORSIRÁSBAN is jártas perfekt román-magyar gépirónót keres ügyvédi irodák. Csak lelkiismeretes munkaerő ajánlkozzék. Cim a kiadóban. (8205)

KIFUTÓFIUT jó családból felvesz. Roth cipész. Str. Memorandului 9. (8206)

CIPÉSZSEGÉD azonnal felvétetik. Elias, Str. Trecătoare 7. (8212)

KOVÁCSSEGÉDET állandó munkára felveszek. Str. Enescu 3. szám. (8222)

KIFUTÓLÉÁNY felvétetik. Kalapszalom, P. Unirii 22 udvarban. (8223)

BEJÁRÓNÖT és kiszolgálónöt felveszek. Str. Saguna 4. (8226)

MEGBIZHATÓ ügyes bejárónő felvétetik délelőtre, aki szépen mos, vasal. Str. Saguna 7., apart. 1. (8227)

FÉNYEZNI tudó asztalos munkát kaphat. Cal. Moșilor 112. szuterin. (8230)

BEJÁRÓNÖT felveszek napi 1 órára és hetenként egy egész napra. Dr. Jónás, Str. I. Maniu 10. (8232)

BORBÉLYSEGÉDET, jó munkást azonnal felveszek. Str. Matei 2. (8235)

KÜLÖNFÉLÉK

Bőrkabátokat

méret után szakszerűen készít, javítást és festést garancia mellett legolcsóbban Bergfeld I. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 10. Gólyával szemben. (2756)

TŰZIFA elsőrendű olcsón megrendelhető. Primaria trafikban. (8063)

ELVESZETT egy fél posztópapucs a Vasgyártól a Chintăului 55-ig. Megtallója jutalomban részesül. Chintăului 55. (8211)

GÉPIRÓNÖVEL társulna perfekt román levelező, fordító. „Szorgalmas” jelígre a kiadóba. (8215)

ERNYŐK gyári árban javítások olcsón Ernyőtüzemben. Cal. Reg. Ferdinand 3. udvarban. (8224)

SZOLID jelígenek levele van. (V3044)

OKTATÁS

MŰSZAKI RAJZOLÓI, szabadkézrajz, szobrászat és művészeti TANFOLYAM hölgyek, férfiak és gyermekek részére, Érdeklődni Dénes urnál Unitárius Kollégium tornatermében este 7-9. (7922)

TELJESEN árva, szerény egyetemi hallgató koszt-szállás ellenében elvállalna, esetleg két diák előkészítését. Leveleket Fotó Ágoston, Cal. Reg. Ferdinand 40. (8031)

KIADÓ LAKÁS

SZOBA, konyhás mansart-lakás kertés villában (Str. Regalá 47.) kiadó. (8053)

GYÁR, műhely, raktárhelyiségek kiadók. Érdeklődők címeit „Iparárammal” jelígre kiadóba kérem. (7564)

KIADÓ mézarszék és szoba, konyha elsejére. Str. Chintăului 43. (7959)

ÜZLETHELYISÉG kiadó. Cal. Regele Ferdinand 139. Értekezni Piața Cuza Vodă 14. (3018)

UCCAI szoba, konyha kerttel és tyukudvarral olcsón kiadó. Str. Pata 120 alatt. Ért.: Str. Haiduc 1-a. Izsáknál. (7989)

2 SZOBÁS garzonlakás fürdőszobával kiadó december 1-ére. Str. Regina Maria 5. szám. (3007)

EGY nagy szoba kiadó. Str. Căii Ferate No. 5. (8148)

KÜLÖNBEJÁRATU kis szoba kiadó butorral, vagy türesen. Cal. Victoriei 47. (8180)

KIADÓ szoba, konyha, speisz, pince, csukott veranda december 1-re. Str. Oăsanu 88. (8186)

KÉT szoba hallos összkomfortos villalakás kiadó. Str. Geau 3. Ugyanott türes balkonos szoba. (8204)

EGY szoba, konyha, előszoba, fürdő, speisz, pince, parkettes lakás kiadó dec. 1-re. Str. Cicio Pop 29. (8220)

KÜLÖNBEJÁRATU, elegánsan butorított szoba közvetlen fürdőszobával kiadó. Str. Elisabeta 32. apart. 6. (8221)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Isten önnel tanár ur. Az utóbbi évek legszebb filmje. James Hilton regényének csodálatosan szép filmváltozata, Sam Wood rendezésében, főszt.: Robert Donat és Greer Garson. Műsoron kívül a legújabb hangos világhíradó.

CAPITOL MOZGÓ: Premier világláger: „A Pacific Express”. Sok ezer szereplővel. Rendezte Cecil B. de Mille. Főszt.: Barbara Stanwick, Akim Tamiroff és Joel Mc. Crea. A film előtt új Paramount világhíradó érdekes világeseményekkel.

ROYAL MOZGÓ: Ma nincs előadás a holnapi ünnepélyes premier előkészületei miatt. Holnaptól **Lobogó fáklyák.** Az első tökéletes román film **RIO MOZGÓ:** 3, 6 és 9: Nagy kettős műsor: I. **Üfelsége** énekese. Énekese, zenés operett. Főszt.: Benjamino Gigli és Geraldine Katt. II. **1000 és egy kaland** (Piccadilly Jim). Pazar rendezési filmsláger. Főszt.: Robert Montgomery és Madge Evans. III. **Híradó.** Köv. műsorunk: Csütörtöktől I. **Az Esnapuri tigris.** II. **A hindu siremlék.** A vasárnapi előadásokon visszamaradni nem lehet.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor: I. **A jéghercegnő.** Sonja Henrie, a műkorcsolyázás bajnoknőjének legjobb filmje, partnere Tyron Power. II. **Egy titokzatos büntény.** Izgalmas kalandfilm. Főszt.: Edward G. Robinson. Legújabb híradó.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Hétfő este 9: **Feleség.** (Bókay János legújabb, óriási sikerű vígjátéka, a szerző jelenlétében. Rendező: Bókay János. Szereplők: Fényes Alice, Haáz Jolly, Járay Teri, Feledi Éva, Faludi Márta, Kovács György, Nagy István. Premier bérlet 13. sz.)

Kedd este fél 9: **Feleség.** (Rendes bérlet 13. szám.)

Szerda este fél 9: **Feleség.** (Irodalmi bérlet.)

Csütörtök este fél 9: **Feleség.** (Bérletszűnetben.)

Péntek fél 9: **Piros bugyeláris.** (Csepreghy hallhatatlan népszínműve, teljesen új betanulásban, új kiállításban. Stefan-desz Illy vendégfelépítéssel. Rendező: Gróf László. Tóth Elek, Réthely Ödön, Kőszeghy Margit, Borovszky Oszkár, Fülöp Sándor, Ditrói P. Béla, Szendrey Mihály, Csengeri Aladár, Rajnay Sándor, Szentes Ferenc, stb. fel-lépésével. Premier bérlet 14.)

Este 9: **Piros bugyeláris.** (Rendes bérlet 114., irodalmi bérlet 8. sz.)

Vasárnap d. u. 3: **Tul a Nagy Krivánom.** (Olcsó helyárakkal.)

Délután 6: **Feleség.** (Ötödször.)

Este 9: **Piros bugyeláris.**

— UJBÓL MŰKÖDIK A JUGOSZLÁV RADIKÁLIS PÁRT. Belgrádból jelenti a Dunaposta: A kormány megengedte a feloszlatott régi radikális párt újbóli működését. A pártot tudvaleg még néhai Sándor király életében, körülbelül 10 évvel ezelőtt oszlatták fel, ugyanakkor, amikor a többi pártok működését is megszüntették.

Hirek

NAPTÁR. 1939. November 28, Kedd.
Róm. kat.: B. Pignat, hv. Prot.: Ste-
fánia. Ort.: C. M. Stefan cel Nou.
Izr.: 16 Kiszlev.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JOESTÉT!

MATEMATIKA

— Azt hiszem, pajtás, a menyasszonyod becsap.

— Husz évesnek mondja magát és én legalább 26-nak sejttem.

— Hát aztán? Csak hatéves kora óta tud számolni...

KÜLÖNBÉG

Egy falusi pap nagyon ellenére volt a pálinkaivásnak és állandóan ezt prédikálta:

— Kedves hiveim, a pálinka a legnagyobb ellenségeitek, ezért óvakodjatok tőle...

Az egyik hívő, a falu részegese, így felelt:

— A mi ellenségünk? Dehát nem a tisztelendő ur, tanított minket arra, hogy szeressük ellenségünket is?

— Igen — válaszolta a pap —, de azt nem tanítottam, hogy le is nyeljétek...

Börkabátot

méret után készít, javít és fest speciális módszerrel. Tisztek részére az új előírás szerint dolgozunk. I. Hirsch, C. M. Foch 5., „Sorával“ szemben.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Nov. 25-én, szombaton reggeltől december 2. szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: dr. Hintz Unirii-tér, dr. Halász Cuza Vodă-tér, Flohr József Reg. Ferdinand-ut, Diana N. Jorga-ucca.

— Letartóztatásban marad a sikerkasztó ügyvéd. Bukarestből jelenti a Rador: A fővárosi katonai törvényszék megerősítette azt a letartóztatási végzést, amelyet C. Tisescu ügyvéd ellen adtak ki. Az ügyvédet a katonai írók egyesülete jelentette fel, mert a vád szerint az ügyvéd 300.000 lejt tulajdonított el ettől az egyesülettől.

DIANA

csuszál, köszvényél, rheumánál, bedörzsölésre borogatásra.

— A briliánsgyűrű esete a falánk kacsával. Newyorkból jelentik: Jeanne Lerman, egy bostoni orvos felesége, vízimadarakat etetett az egyik városi park tavának partján. Egy falánk kacsá csőrrel lehuzta és lenyelte a nő ujján csillogó nagyértékű briliánsgyűrűt. Mivel a park öre nem volt hajlandó az ékszerolvaj kacsát leoltni. Lermanné orgazdaság címén pert indított a városi tanács ellen.

HOLGYEK FIGYELEM!

A DOLLY-KRÉM

hatása az arca felülmulhatatlan. Próbálja meggyőződéssel. Lerakat: EMKE DROGÉRIÁBAN.

— Gyalogjárók közlekedési lámpája. A délkarolinai Colombo felé vezető országúton rengeteg szerencsétlenség történt az utóbbi időben. A hatóságok minden eszközzel igyekeznek a szerencsétlenségek számát csökkenteni. Most elrendelték, hogy éjszaka nemcsak a járműveknek kell világítani, hanem a gyalogjárók is kötelesek lámpát tartani a kezükben, hogy a kocsik vezetői észrevegyék őket.

„Hajózzatok Észak-Kelet felé!”

Okkultisták, figyelem! Valami történt a Geelvink-csatornában, amit józan ésszel ma még megérteni sem lehet s mégis, hitelességében nem lehet kételkedni. Ki tudja, talán éppen a Dél Csillagának földjén bontakozik elő a már régen, tudományosan is feltételezett nyolcadik csoda, ami benne van az emberben, úgy hívják, telepátia. Akit közelebből érdekel az ügy és van pénze hozzá, annak adunk egy címet: Captain Herald Bruce, Menai Hill, Victoria District, Westaustralia — ha ide fordulnak, nyomtatásban megkaphatják a Sánta Sirály nevű hajón történtek hiteles leírását, melynek valódságára 67 ember tett esküt, olyan emberek, akiket hidegen hagynak kísérteties dolgok s ezük ágában sincs ilyeneket kitalálni.

A Sánta Sirály hajónév a madár-bolond Ausztráliában nem ritka, csak nálunk hangzik különösen. Az a hajó, melyet így hívnak s amely 11.000 tonnájával igen tekintélyes nagyságu személyszállító, India és Ausztrália között közlekedik; Haram-Bruce kapitány vezetésével, a Sharks-öböl felől közelítette meg a kontinens partjait s az eset a 28 és fél szélességi vonalon, a Geelvink-csatornában történt vele. Itt veszedelmes zátonyok és terjedelmes szigetek vannak, Houtman Rocks, Easter, Abrolhos és mások. A következők története:

Valami nem vágott a kapitány számításában, magához vette tehát második és harmadik tisztjét, bevonult kabinjába, ahol egy negyedik ember ült háttal a belépők felé az asztalnál. Meghökkenve álltak a tengerésztisztek, mert ezt az embert nem ismerték. Telt szakállu, összes, mosolygós ember fordult feljük, mikor megszólították. A következő pillanatban felugrott, a tiszték is szétugrottak, az idegen kirohant a kabinból, az ajtó becsapódott. Utána! Néhány matróz is látta az idegent végigszelni a fedélzeten. Keresésébe bekapcsolódott a hajó teljes személyzete. A nagyszakállu embert lehetetlen félreismerni. S mégis hiába kutattak, keresgéltek, a hajó legrejtettebb zugát is feltárták, az idegen nem került elő többé.

Pedig látták, hatvanheten látták! Utasok, alkalmazottak vegyesen. A

személyleírás pontosan egyezett. Ugy gondolta a kapitány, maradjon a fekete utas, ahová bujt, majd a kikötőben csak előkerül. Visszament kabinjába két tisztjével s nagy meglepetésére az asztalon férfias, kemény vonásokkal irt papírlapot talált.

— Hajózzatok folyton északra felé! (Stear to the Nordeast!) — ezt írta az ismeretlen a papirosra. Észak-kelet felé? Ahol a Platt Lagunák vannak? A Sánta Sirály utja pont ellenkező irányba vezetett. Bolond ötlet! A tiszték leültek és tanácskoztak. Mégis csak kell valami okának lenni annak, hogy az ismeretlen fekete utas ezt a felszólítást hagyta hátra!

Végül is abban maradtak, megcsinálják a százmérföldes vargabetűt és Herald Bruce északra felé kormányoztatta a hajót. Néhány óra múlva feltűntek a lapos Platt-lagunák, melyeknek szélén emberek futkostak föl-alá. Most következett a meglepetés. A Sánta Sirály amennyire lehetett megközelítette a zátonyt, aztán csónakot küldött a nyilván hajótörött emberekért. S nemsokára Bruce kapitány előtt állott ugyanaz a teltszakállu, összes, mosolygós egyén, akivel saját kabinjában találkozott! Mi ez? Ördögösség? Lehetetlen, hogy az idegen előbb ért volna Platt-lagunára, mint az óránként tíz mérfölddel szaladó hajó!

Egyik tisztnek mentő ötlete támadt. Papírt és ceruzát nyújtott át az idegének s felszólította, írja le ezeket a szavakat: „hajózzatok folyton északra felé!” Most összehasonlították a kabinban hagyott sorokat és az új írást. Ugyanazok a betűk, vonások, ugyanaz a kemény, férfias egyszerűség. Vallatára fogták az ismeretlent, aki beigazolta, hogy azonos Torr kapitánnyal, egy kis teherhajó vezetőjével. Zátonyra futott, patramenekült embe-reivel, a parton mind elaludtak és Torr, álmában, valami idegen hajón járt. Mikor végigvezették a fedélzeten, minden ismerősnek tünt előtte. Előre megmondta, hogyan fest a Bruce-kabin belseje.

— Az érthetetlen eset fölött heves vitába szálltak Ausztrália okkultistái. Miként magyarázzák meg? Ez az ő dolguk.

URANIA MOZGO

SONJA HENNIE és TYRON POWER egyetlen közös filmje:

A Jéghercegnő

zenés vígjáték káprázatos szép korszolymutatóványokkal.

Műsoron kívül a legújabb román hiradó.

— Leégett a gondatlan gazda gazdasági épülete. (Dés.) Pop, Flore tőkepataki lakos tüzet rakott kertje alatt A már kihunyó félben levő paraszat azonban nem oltotta el. Éjszaka szél kerekedett, amely a felélesztett tüzből szikrát csapott be a szénával megrakott csűrbe. Hatalmas tűz keletkezett és Pop, Flore egész gazdasági épülete és annak berendezése leégett. A kár 40.000 lej. A vizsgálat megindult.

— Walt Csodaországban. Walt Disney legújabb szines rajzosfilmje a leg-hiresebb angol gyermekkönyvek egyikének, az „Alice Csodaországban” című kis groteszk remekművének feldolgozása lesz. Minthogy John Tennie il-lusztrációi rendkívül népszerűek az angolszász közönség körében és szinte elválaszthatatlanok a könyvtől, Disney Tennie figuráit mozgatta meg új filmjén. A „News Chronicle” „Walt Csodaországban” címmel kis vezércikket szentel a hírnek. — Az eredmény klasszikus lehet — írja —, mert az „Alice” szerzője (Lewis Carroll) bizonyos értelemben a maga korának a Walt Disneye volt. Mindkét művész olyan lényeket alkotott, melyek diadal masan valódiak maradnak, bármily különös és fantasztikus a külsejük és a viselkedésük. Ha sikerül a film, bizonyosan gazdagabb lesz a világ.

Szenzációs műsor!

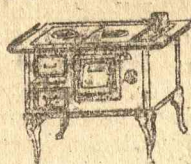
Egy titokzatos bűntény

Izgalmas kalandorfilm, főszerepben: EDWARD G. ROBINSON.

Miként magyarázzák meg? Ez az ő dolguk.

— Beszorult a kályhába egy betörő. Tréfás eset történt egy malkói kereskedő lakásában. Herslinger Ádám fűszeres gyanus zajt hallott éjszaka idején a hálószobájával szomszédos helyiségéből. Segítségért szaladt és a szomszédokkal együtt elálta az összes ajtókat. Később behatoltak a szobába, ahol furcsa látvány tárult eléjük. Valakinek a két lába kilógott a nagy cserépkályha ajtajából. Az illető gyenge hangon segítséget kért. Az ajtó körül ki kellett bontani a cserepeket, csak így lehetett kiszabadítani a félig megfulladt betörőt, Somogyi János csavargót, aki ijedtében a kályhában akart elrejtőzni. A póruljárt betörőt átadták a rendőrségnek.

„IMIG”

zomán-cozott és fekete főzőkemenccel kapható:

L. Diamantstein vasüzlet, Cal. Reg. Ferdinand 24.

**BUNDÁT?
SZÖRMÉT?**
MODERN KIVITELBEN
OLCSÓ ÁRBAN CSAK

WEISZ ERNO

SZÜCSNÉL, CLUJ, CAL.
REG. FERDINAND 12.

— Órákig ült egy akna hátán. Portugál halászok kimentettek egy angol matrózt a tengerből, amelynek hullámain kilenc óra hosszat hanykolódott a boldogtalan tengerész. A matróz egy uszóakna hátán ült s így tartotta fenn magát a vizen. Hajója szintén aknára futott és tönkrement. A matróz sokáig uszkált a tengerben, s megpillantott egy gömbölyű tárgyat, amelyből vékony üvegcsövek meredeztek elő. Példátlán vakmerőséggel és ügyességgel felmászott a hatalmas, többmázsás akna tetejére, gondosan ügyelve arra, ne hogy az üvegcsövekben kárt tegyen, mert ha ezeken át víz éri az akna belsejét, a bomba azonnal robban. Az elég hullámos tengeren, minden pillanatban a halállal játszva, órákig lovagolt az aknán a bátor matróz, akit végül is egy halászhajó vett észre és szedett fel a fedélzetére.

Az őserdők kincse a beteget egészségessé, az egészségest ellenállóképpessé teszi, ha

MATE-OMBO-t,

a valódi délamerikai nemes teát használja. Hugysav oldó, anyagcsereszabályozó, idegcsillapító, a testet frissíti.

— Különös boldoggáavatási kérelem. Lavrence Hillből jelentik: A pápához érdekes kérelem érkezett ötezer északamerikai indián aláírásával. Az aláírásokat a legkülönfélébb törzseknél gyűjtötték és van közöttük rendes írásu, de szépen akad jelképes írás is, ősi indián módra. Hires, öreg harcosok és törzsfők szerepelnek az aláírók között. Arról van szó, hogy egy Kateri Tekekwitha nevű indián leányt, a Mok wah-indiánok liljomát avassák boldoggá. A leány 1680 körül halt meg és sírja a Szent Lőrinc-folyam partján ma is megtalálható. Ez a sirhalom számos zarándok végcélja, nemcsak az indiánok, hanem a fehérbőrűek részéről is. A kérelem sajátkészítésű permagenre íródott és művésziessen faragott ládikában van elhelyezve. Ez már a második kérés az indiánok részéről s valószínű, hogy ezek után a boldoggá avatásnak nem lesz akadály.

— Már a Föld is siet. Brown, az amerikai Yale University tanára egy nagy tanulmányban azt bizonyítja, hogy a Föld egyre gyorsabban forog. Évente körülbelül egy másodperccel rövidebb idő alatt futja meg a pályáját a Nap körül.

— A postagalamb árut rendel. Egy nagy amerikai malomvállalat ötszáz szárnyas munkatársat szerződtetett alkalmazattai közé. Az új munkatársak postagalambok. A vállalat utazói magukkal viszik a galambokat és átadják félreeső falvakban levő olyan élelmiszerüzletekben, amelyeknek rossz a postai összeköttetésük. Ha a kereskedőnek szüksége van valamire, a rendelést az előírt módon ráérősíti a galamb egyik lábára s utnak eresztik az állat kát. Ez a legnagyobb gyorsasággal céljához repül és éppen olyan megbízhatóan rendel meg az árut, mintha csak a postára bízta volna a rendelést.

Tizenötezer résztvevő a NUF putnamegyei tagozatának népgyűlésén

(FOCSANI.) (Rador.) Tegnap tartották meg 15.000 főnyi résztvevő, valamint Giurescu NUF miniszter, a városi előkelőségek és vezető tisztviselők jelenlétében a NUF putnamegyei tagozatának népgyűlését. A gyűlés folyamán Giurescu miniszter beszédet mondott, amelyben vázolta a Nemzeti Ujjászületés Frontjának célkitűzéseit, a megyei tagozat titkárainak munkakörét, majd pedig hangoztatta, hogy a Front a nemzet összes erőinek közös egységbe való tömörítését jelenti. A Front keretein belül az egyén szükségai a közösség szükségai, az egyén fájdalma, az egész közösség fájdalma. Kijelentette, hogy a szükségét szenvedőknek a kormány segítségükre fog sietni. Végül üdvözlő táviratot szövegeztek meg, amelyben a gyűlés hódolatát fejezi ki II. Károly király Őfelségének.

BABA-KOCSIK

játékbabának

már 280 leitől

nagy gyári lerakat, dus választék
HERCULES Babyruhában Cluj, Cal.
Reg. Ferdinand No. 9.

ALEXANDRU SLATINEANU HALÁLA.

Iasiból jelenti a Rador: Tegnap halt meg Iasiban hosszas szenvedés után Alexandru Slatineanu egyetemi tanár, a Mihaileana egyetem volt rektora. Az elhunyt jelentős közéleti szerepet játszott. Halálát az egész város lakossága őszintén fájlalja.

Orvosi hír. Dr. Óváry Zoltán Párisból hazaérkezett és rendeléseit megkezdte. Cal. Moșilor 15. Rendel délután 2—4. Telefon: 25-32.

UCCÁT NEVEZNEK EL A FŐVÁROSBAN ARMAND CALINESCU MINISZTERELNÖKRŐL. Bukarestből jelenti a Rador: A városi polgármesteri hivatal úgy határozott, hogy a Stirbey Voda körutnak a Calea Plevnei és Soseaua Pandurilor között levő szakaszát az elhunyt miniszterelnök: Armand Calinescu nevére nevezi el.

UJ SZOVJET NAGYKÖVET OLASZORSZÁGBAN. Rómából jelenti a Dunaposta: Tegnap mutatkozott be a Kvirinálban Gorev Nicolai, Szovjet-Oroszország új nagykövete. Bemutatkozása a szokásos külsőségek között zajlott le.

Mi történt a Someseni-telepen?

Bonyodalmas verekedés ügyében folytat vizsgálatot, illetve kihallgatásokat a rendőrség bünyügyi osztálya. Gheba Mihály Someseni-telepi lakos vasárnapra virradólag megjelent a rendőrkveszturán és bejelentette az ügyeletes rendőrtisztnak, hogy Rogojan Ilie, Str. Brasovului 8. szám alatti lakos Barz Gheorghe Borhanciuului 3., Maxim Constantin, Petru Span, Berchisan Vasile, Berchisan Ilie, Berchisan Florian és Berchisan Aurica Someseni-telep 25. és egy Codru nevű ugyan-csak azon a telepen lakó fiatalember szombat este megjelentek a lakása előtt, berontották az udvarba és botokkal felfegyverkezve, állítólag összes ablakait betörték. A feljelentés szerint a nevezettek, amikor a botrány lezajlása után onnan eltávoztak, valami fát is magukkal vittek. Az eddigi kihallgatások szerint az ügy mind bonyodalmasabbá válik, mert állítólag a feljelentőnek a panasza nem alapszik teljesen az igazságon. A rendőrség bünyügyi osztálya nagy eréllyel folytatja a vizsgálatot, hogy a szövevényes ügyre fényt derítsen.

Kultüreladás. A kolozsvári izr. hitközség és a Zs. N. Sz. által rendezett kultüreladások sorozatában a legközelebbi előadást Klein Elijahu rabbitanár tartja, hétfőn, november hó 27. este fél 9 órakor. „A munka értékelése a bibliában” címen. Miután a hitk. tanácsstermő az előadások nagyszámú hallgatóinak befogadására elégtelennek bizonyult, az előadást a hitközségi óvoda termében tartják meg.

Lélekemelő ünnepség keretében tizenhat ifju lelkeszt szentelt fel Vásárhelyi János püspök

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az erdélyi református egyházkerület közgyűlésével kapcsolatban vasárnap délelőtt zajlott le a hagyományos lelkesztés a belvárosi templomban. A díszes ünnepségre a hívek zsufolásig megtöltötték az ódon templomot, melynek soraiban ott voltak az egyházkerület vezető személyiségei, a püspökkel az élükön. Az ifju lelkesztés fel-szentelése istentisztelet keretében történt meg. Maksay Albert teológiai tanár hirdette az Igét. Az istentisztelet befejezése után

17 ifju lelkeszt vonult fel az Ur asztalához, hogy Vásárhelyi János püspök bevegze tőlük a szokásos fogadalmat.

A lélekemelő aktusnál dr. Tavaszy Sándor püspök helyettes, Kádár Géza generális direktor, valamint az egyházkerület esperesi kara működött közre. A felszentelési szertartás után Vásárhelyi János püspök

szívbemarkoló beszédben mutatott rá a lelkesztés felemelő hivatására és arra hívta fel az új lelkipásztorokat, hogy örökösen hűséggel szolgálják a rájuk bízott nyájat.

A reformátusok parlamentjének tanácskozásait vasárnap este a belvárosi templomban rendezett ünnepély zárta be. Az egyházkerületi Nőszövetség rendezésében művészi műsor gyönyörködtette a hallgatóságot. Gyülekezeti ének után Kiss Lajos, a görgényi egyházmegye esperese imádkozott, majd a református kollégium énekkara Tárca Bertalan vezényletével énekelt. Áhítattal hallgatták a hívők báró Kemény Jánosnak költői lélekből fakadó igehidetését. Albisy Margit két énekszámát után Bodó György színművész Reményik- és Áprily-verseket szavalt mély átérzéssel. A magasnívójú ünnepélyt Vásárhelyi János püspök magasszárnyalású beszéde zárta be.

Anglia háborus és békecélja:

Uj szellemü, uj Európa!

(LONDON.) (Rador.) Chamberlain angol miniszterelnök — akinek rádióbeszéde első részét lapunk más helyén közöljük — a továbbiakban a következőket mondotta:

— A várakozással semmit sem veszünk el, mert az idő a mi javunkra dolgozik. Minden egyes hét, amely a szövetséges hatalmak részéről fogantatott zárlat jegyében telik el, fokozott nyomást gyakorol Németországra, mert a zárlattal csendes, de biztos módon csökken Németországnak az az anyagkészlete, amely nélkülözhetetlen a modern háboru vezetéséhez. Hiányzik éppen az az anyag, amelyet a Harmadik Birodalom nem tud saját határai között megszerezni. Ezzel szemben a szövetséges nyugati hatalmak abban a helyzetben vannak, hogy nem csak saját országuk területéről, de az azokon kívül fekvő kimeríthetetlen ipari termék és nyersanyagforrásokból fedezhetik szükségletüket. Ennek az előnynek a birtokában a szövetséges nyugati hatalmak biztosan győznek. Ezért szükséges az idő, hogy Anglia és Franciaország a kívánt célt elérje.

— A háboru és a béke céljai eltérőek egymástól. A háboru célja ezekben a szavakban fejezhető ki: Megverni az ellenséget. Megtörni katonai erejét, legyőzni azt a támadó szellemet, amely állandóan arra törekszik, hogy uralkodjék a többi népek felett erőszakkal és amelyet aljas ösztönök vezetnek a védtelen állampolgárok üldözésében és amely nyomást az államérdek nevében kívánnak igazolni. A háboru további célja az adott szó szentségének visszaállítása, mert ellenségünk igen kényelmesen és könnyen felejtette el sorozatosan adott szavát és ígérését. Ha meg tudjuk győzni a német népet arról, hogy ez a mentalitás kártékony önmagára nézve és a világ többi népei részére is és ha meg tudjuk győzni arról, hogy vérontás nélkül is megoldhatók — sőt jobban — a legbonyolultabb kérdések is, úgy a német népek fel kell hagynia ezzel a szellemmel. Ime ezek a szövetséges hatalmak háborus céljai.

A BÉKE CÉLJAI

— Amikor pedig elértük háborus céljainkat, sor kerülhet a béke céljainak megvalósítására. Békecélunk az, hogy új Európát teremtsünk. Nem arról van szó, hogy leromboljuk az összes régi határokat és új földrajzi térképeket létesítsünk. Tehát nem a győzők akarátát érvényesítsük, hanem sokkal inkább Európának új szellemét akarunk adni. Olyan új szellemet, amellyel a nemzetek legyőzhetik a

nehézségeket kölcsönös jóakarattal és egymás iránt a legteljesebb kölcsönös türelmessel. Ilyen módon az új támadás lehetősége megszűnik Európában és a határok igazságtalan megállapítása, amint az szükséges az érdekelt szomszédok között, békés uton nyer megállapítást, hogy a nemzetek képviselői az egyenlőség jegyében ülnek le a tárgyaló asztalhoz. Ha pedig ezt nem kívánnák, úgy harmadik érdekeltlen felek ülnek le helyettük tárgyalni. Ebben az új Európában tudják meg, hogy nem lesz tartós béke az érdekelt nemzetek között létre nem jövő bőséges kereskedelmi árucserforgalom nélkül. Ebben az új Európában minden nemzetnek joga lesz ahhoz, hogy olyan kormányzási formát válasszon magának, amilyen érdekeinek legjobban megfelel. Ez a kormányzási rendszer mindaddig megmaradhat, amíg olyan politikát nem gyakorol, amely nem sérti a szomszédos nemzeteket. Ebben az új Európában a felfegyverkezés végül is lassan-lassan csökken és nem lesz szükség arra, hogy felesleges költségekkel hatalmas hadseregeket tartsanak fenn, hanem a fegyveres erő csak olyan méretű lesz, amely szükséges a belső rend és a törvények uralmának biztosítására. Szükséges tehát olyan szervezés, amely az új Európa fejlődését helyes irányba tereli. Ugy gondolom: nem szükséges pontosabban körvonalaznom ennek a létesítendő szervnek a lényegét és természetét. Ez a jelenlegi körülmények között lehetetlen is volna. Csak azt kívánom leszögezni, hogy ez a szerv eredményesen fog működni és szívesen adok kifejezést annak a reményemnek, hogy ennek a szervnek a létrehozásában Németország is — áthatva az új szellemről — az első nemzetek között fog közreműködni. Befejezésül sem mondhatok egyebet, mint beszédem elején: Békecéljainkat csak akkor tudjuk megvalósítani, ha elértük háborus céljainkat. Előbb tehát meg kell nyernünk a háborut. Ennek érdekében Anglia lakossága ma egységesebb, mint bármikor a történelem folyamán.

Szavait a következő kijelentéssel fejezte be az angol miniszterelnök:

— Hadseregünkön a jó Isten áldása van és így nem kételkedhetünk a győzelemben.

A MOSZKVAI RÁDIÓ ANGOLNYELVŰ JELENTÉSE

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas jelentése szerint a moszkvai rádió angol nyelven is leadta annak a tiltakozó jegyzéknek a szövegét, ame-

lyet a Szovjetunió kormánya vasárnap este juttatott el Finnország moszkvai meghatalmazott miniszteréhez. A véres határcidens Mainil község mellett történt. A rádiójelentés szerint a tiltakozó jegyzék nem tulajdonít nagyobb jelentőséget ennek az incidensnek, amely, az eddigi megállapítás szerint, azért következett be, mert a finn tüzérség egyik parancsnoka tévesen értelmezte és hajtotta végre a kapott parancsot. Ennek ellenére a Szovjetunió ragaszkodik ahhoz, hogy a Kareliában állomásozó finn csapatok jelenléte a Szovjetunióval szemben ellenséges magatartású. Hasonló esetek megismétlődésének elkerülése érdekében követeli, hogy a finn csapatokat a határról 25 kilométer mélységig vonják vissza.

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas jelentése szerint a szovjet rádiójának a sajnálatos határcidensről szóló jelentése után, Kongsken, Finnország moszkvai meghatalmazott minisztere kijelentette, hogy Molotov külügyi népbiztos jegyzékét azonnal a finn kormány tudomására hozza és ahogy kormányától megkapja a megfelelő utasításokat, úgy haladéktalanul megadja válaszáat a jegyzékre.

NÉMET CÁFOLAT

(BERLIN.) (Dunaposta.) Angol és francia forrásokból olyan hírek keltek szárnyra, hogy elfogták azt a német buvárhajót egész személyzetével egyetemben, amely annak idején a Firth of Forth öbölben elsüllyesztette a Royal Oak páncélos csatahajót. Ugyanezen forrás közölte azt is, hogy a Deutschland nevű óriás óceánjáró is elfogták. Német hivatalos tengerészeti körök ezt a hírt a legerélyesebben megcáfolják.

— **Hirtelen halál.** Tragikus hirtelenséggel halt meg vasárnap reggel egy helybéli vasutas. Pop Vasile a közeli Dezmer községbeli 40 éves vasuti fékező tegnap reggel 8 órakor hirtelen rosszul lett és mire CFR első segélynyújtó állomására vonszorgott, összeesett és kiszívodott. Vasuti alkalmazott már régebb óta gyengélkedik és előjárói éppen erre való tekintettel — az orvos intézkedésére — könnyű szolgálatra osztották be. A szegény vasutast feleségér kívül két kis fia gyászolja. A helyszínrre Câmpian Luca ügyeletes rendőrkapitány és dr. Hosszu Traian városi tisztifőorvos szállottak ki. A rendőrfőorvos intézkedésére holttestét beszállították a törvényszéki bonotani intézetbe.

— **TETTENÉRTÉK A VESZEDÉLMES ZSEBVÁGÓT.** A segesvári rendőrség egyik detektívje tegnap déltájban megjelent a kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályán és magával hozta Erős Sándor kolozsvári veszedelmes zsebvágót, akit állítólag tettenértek, amikor egy Adalbert György nevű vidéki földbirtokos zsebéből nagyobb összeget tartalmazó pénztárcáját kilopta, majd a segesvári vasutállomás kocsijai között nyomtalanul eltűnt. Az ott szolgálatot teljesítő rendőri közegek azonban hosszú hajsza után elfogták. A vakmerő „zsebvágót” kihallgatása folyamatban van és ennek befejezése, illetve bünlajstromának összeállítása után fedezet mellett visszaküldik Segesvárra az ottani ügyészségnek a további eljárás végett.

— **INGYEN RUHÁT ÉS TEJET KAPNAK A SZEGÉNYSORSU FŐVÁROSI TANULÓK.** Bukarestből jelenti a Rador: A város polgármesteri hivatala úgy határozott, hogy a szegénysorsu elemi iskolások között ingyen ruhát, cipőt és tejet fog kiosztani.

Nincs többé szegénység!

Egy különös könyv került a kezembe. Csábító címe van: „A meggazdagodás kulcsa.” Kit ne érdekelné, hogyan lehet „olcsón és jól” valószínűleg erről van szó) meggazdagodni? Magam is kíváncsi vagyok.

Átfutottam a könyvet. Néhány jellemző mondat ragadja meg a figyelmemet:

— Legjövendőbbek a kockázatos vállalkozások, mert ezeknél amilyen mértékben veszthetünk, ugyanolyan mértékben nyerhetünk is. Az csak természetes, hogy 5000 lejes nyereség reményében kockára tehetünk 300 lejt, még 500-at is. Ha elvesz, elvesz. Ezen még keseregni sem lehet, mert úgy sem segít a keseregés. De ha beválik az üzlet, kellemesebb 5000 lejt tulajdonosának lenni, mint 500-é. Átlagban 10 százalékot kockáztathatunk meg. Többet csak az esetben érdemes, ha biztos a siker. Csak olyan vállalkozáshoz fogjunk, melynek sikeréhez remény van.

Ezt megfogadom.
De lássuk a medvét, — azaz ötletet. Ime:

— Kevés olyan jó ötlet született még meg ezen a világon, mint amilyen A) terve volt. Diplomás léte évek óta kilincselte munkáért, alkalmazásért, eredmény nélkül. Egy napon két dollárt kapott, azzal az újságkiadóba ment s közzétette a következő hirdetést: „Szeretném tudni, hogyan lehet meggazdagodni? Küldjön nekem egy dollárt, azonnal megírom.”

— Másnap vagy száz levelet kapott a postán, mindegyikben a nagy kérdést és az egy dollárt. Néhány nap alatt több mint százezer válasz és dollár jött. A válaszok megírására egész irodát kellett berendeznie. Mindenki csak ennyit válaszolt:

„Igy.”
— Valóban, így lehet könnyen meggazdagodni, de csak egyszer és csak Amerikában, a korlátlan lehetőségek hazájában.

Eltűnődöm... hogy ez eddig nem jutott eszembe. Ma már a 10-ik Rolls-Royce-omat nyuzhatnám el. De üsse ki, nézzünk valami mást...

Nem kell sokáig kutatni, mert olvasom a 32-es számú „esetet.”

— Nem kell egyebet csinálni, mint gyermekkorunkban kimenteni egy fuldokló barátunkat a Dunából. Fontos, hogy az esetről senkire szerezzen tudomást és még csak elismerést se kapjunk. Hozzá tartozik az előfeltételhez az is, hogy a mentés utáni években az életért való reménytelen küzdelemben el kell felejtetni a dolgot s öszülő hajra kell szert tenni. Mikor már ily módon elérkezett az idők teljessége, egy szép napon arra ébredünk, hogy Franciaországból ajánlott levelet hoz számunkra a posta. A levelet három napig nem szabad átvennünk. Szükséges, hogy a postás járjon vele a nyakunkra s csak unszólásra vegyük át a levelet. Végül is elszánjuk magunkat, átvesszük s elolvassuk a sokpeccés irást. Ekkor csaknem kövé kell meredni, mert azt írják a levelemben Párisból, hogy 400.000 frankot örököltünk. Persze eleinte buta tréfának gondoljuk az egészet, mert hiszen egyetlen rokonunk sincs a messze idegenben. No de azért van a levélnek utolsó mondata és aláírása, hogy ez minden kétséget eloszlasson. Ebből mindent megtudunk. Mert kiderül, hogy mégis csak érdemes volt 35 év előtt barátunkat kimenteni a Dunából, mert hisz ki lehetne más az örökható, ha nem ő?

Ez már igen — elmélkedem — ez nekem való eset volna, ha el nem mulasztottam volna gyermekkoromban kimenteni barátomat. De nem baj, még néhány jóbarátom gyermekének ajánlhatom. Bizonyára hálásak lesznek érte.

A hólabdarendszert is nagyszerű meggazdagodási lehetőségként tárgyalja az illusztris szerző. Ezzel azonban nem foglalkozom. Néhány év előtt nagy divat volt, magam is hódoltam

Az angol flotta reménye:

A „Q-hajók” szerepe a tengeralatjárók elleni harcokban

(LONDON.) Az United Press érdekes cikket közöl a tengeralatjárók legveszélyesebb ellenfeléről, a Q-hajókról. A Q-hajó a világháború során igen fontos szerepet játszott a tengereken. 1918 november 9-én, éjszaka a Gibraltári-szorosban folyt le az utolsó elkeseredett küzdelem az U-34. német tengeralatjáró és egy angol Q-hajó között. A párharc a Q-hajó győzelmével végződött.

Mi is ez a Q-hajó? Az angolok tengeralatjáró-kelepcének nevezik, rend szerint egy kisebb típusú vízijármű, amelyet a legkülönbözőbb módszerekkel álcáznak. Az angol admirálisok a világháború befejezése után sem ejtették el a flotta egyik leghatásosabb fegyvernemét. Az 1914—18-as háborúban 180 Q-hajó cirkált a Földközi tengeren, az Atlanti óceánon, az Északi-sőt még a Keleti-tengeren is s az United Press tudósítója szerint valószínűleg az új háborúban is sokat hallunk majd még a Q-hajókról.

„A tengeralatjáró kelepcék” minden elképzelhető hajótipus külső formájában cirkálnak a tengeren. Megtévésztésig hasonlítanak a jámbor vitorlásokra, halászbárkákra, halszállító gőzösökre, bálnavadász hajókra, teher szállítókra, sőt luxuszőcsökre is.

A tengeralatjáró, ha találkozik velük, a könnyű zsákmány reményében azonnal támadást indít. A világháború első két évében legalább is ez volt a helyzet. A jól álcázott Q-hajó mentőcsónakjaikban éppen úgy, mint a kullisszaszerű fedélzeti építmények mögött gyorstüzelő ágyúk voltak elrejtve és torpedócsövek.

Természetesen minden Q-hajó nagyszámú mélytengeri bombát is vitt magával.

Ma a Q-hajó tengeralatjáróval találkozott s ha az támadott, a harc rend szerint így folyt le:

Az U-hajó kilötte első torpedóját. Akár talált, akár nem, a Q-hajó belsőjéből a megfelelő időpontban hatalmas füst- és gőzszlop tört ki. A megtámadott tengeralatjáró-kelepcé megjártotta a telitalálatot.

A következő pillanatban fedélzetén a matrózok gondosan és előre begyakorolt pánik-jelenetet adtak elő s lebecsátották a mentőcsónakokat. Mikor a tengeralatjáróban a megfigyelő azt

látta, hogy a gőz és az előgomolygó füstszlopok kavargásából kiválnak a tenger színén a mentőcsónakok, a parancsnok „U-Bootjával” a felszínre emelkedett.

Általában legtöbbször így játszódott le a küzdelem első része. Ezt követően azonban megjelent a „megtörpedezett” Q-hajó árboacán az angol hadilobogó Ugyanakkor a kullisszák a fedélzeten „összeomlottak”, hogy ne akadályozzák az elrejtett ágyúk működését. Gyilkos tűz zúdult a tengeralatjáróra.

A német hadvezetőség a Q-hajók harcmodorán okulva, a legnagyobb óvatosságra intette a tengeralatjárók parancsnokait. Az United Press londoni tudósítója szerint az angol Q-hajók ebben a háborúban is akcióba lépnek majd. Hogy milyen sikerrel, azt egyelőre nem lehet tudni, mert a Q-hajók taktikájából a — tengeralatjárók is tanultak.

Megtörpedőzték-e a Queen Maryt?

(ZÜRICH.) Mint Berlinből jelentik, a német haditengerészet szószólója újságírók előtt kijelentette, hogy a német tengeralatjárók a felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajókat is elsüllyesztik, ha a hajók ellenállást tanúsítanak. Elutasította bizonyos külföldi lapoknak azt a vádját, hogy a német tengeralatjárók utasítást kaptak ellenséges kereskedelmi hajóknak felszólítás nélkül való megtörpedőztására. Hozzátette, hogy ellenállási kísérletnek tekintik azt is, hogyha a hajó legénysége nem engedelmeskedik a német tengeralatjárók parancsnokának. Hangsúlyozta, hogy mindig ez volt a német álláspont és ebben most sem történt változás. Arra a kérdésre, vajjon a Queen Mary angol személyszállító gőzöst is megtörpedőzték, amely most tér vissza Newyorkból és felfegyverezték, a német haditengerészet szószólója azt válaszolta, hogy ez a körülményektől függ, azonban nem tanácsolják a semleges utasoknak, hogy ezen a hajón utazzanak.

Kijelentette továbbá, hogy az a lajstrom, amelyet a német sajtó a szövetségesek felfegyverzett kereskedelmi hajóiról közölt, csupán a nagy tonnatartalmu hajókat tartalmazza és a német haditengerészet részletesebb adatok állnak rendelkezésre az ellenséges felfegyverzett kereskedelmi hajókról!

Milyen intézkedésekkel korlátozzák a fogyasztást a semleges országokban

A világháború óta tudjuk, hogy bizonyos semleges országok helyzete sem mindig fenéig tejfel. Az újabb háború még inkább bebizonyította, hogy a háborút nem lehet gyökeresen elszigetelni. Kiseb-nagyobb mértékben valamennyi országot érint az. Az alábbi kimutatás adatszerűen igazolja, hogy a háború kihatásai elől egyetlen ország sem mentesülhet. Valamilyen módon itt is, ott is érezeti hatását. Pontosabban a legtöbb ország olyan helyzetbe került, hogy valamilyen intézkedéssel meg kellett szorítani a la-

kosságának megszokott életkereteit.

A délkelet-európai országok és a Balkán

Olaszország: Csütörtökön és pénteken tilos húst eladni. Kávé magánüzemélyek részére nem szabad eladni. A háztartások gázfogyasztását és fűtőolaj felhasználását korlátozták. Vasbetont építkezésre csak engedéllyel szabad felhasználni.

Jugoszlávia: Az élesztőforgalmat központi előadószerv bonyolítja le.

Románia: A nagykereskedők kötele-

neki, de egy árva fillért sem sikerült ezen az uton szerezni. Most ötlik azonban eszembe a legkiválóbb meggazdagodási lehetőség.

— Nem kell mást csinálni, az ember bevásárol állati üvegsemeket. Elmegy a trópusra vadászni. Eközben elveszít néhány szemet. A benszülőttek meglálják, összekapnak rajta, mire én köjűk megyek és a nálam levő egyzáknyi üvegsemért kocsiderékra való

aranykincseket kapok.

Nem bírom tovább... Ideges izgalom feszül bennem. Hol lehet üvegsemeket kapni? — kérdezem magamban. Mert ez már aztán igazán nagy üzlet. A többi nem is érdekel. Most már tudom, hogy sok nevető örökös fogok hagyni magam után, mert kezembem van a „meggazdagodás kulcsa.” Ha pedig valaki jobb tippet tud ezeknél, az szemfényvesztő.

sek havi áruforgalmukról minden hó 10-ig jelentést tenni. A zár alá vett nyersanyagkészleteket csak katonai célokra szabad eladni.

Bulgária: Gyarmatárukat a nagykereskedők csak olyan ügyfeleknek adhatnak el, akikkel már 1938-ban is összekötésben voltak. A nagykereskedők a bejelentési kötelezettség alá eső ipari anyagokat csak engedéllyel adhatják el. Nyersbort csak az állami ellenőrzés alatt álló szervnek szabad eladni. A hét két napján nem szabad húst eladni.

Görögország: Hetenkint három napon húst, ideértve a baromfit és vadat is, nem szabad árusítani. Egységes liszt- és kenyértípusokat vezettek be. Kén és rézszulfát adás-vételével csak az állami mezőgazdasági bank foglalkozhat.

Délnyugat-Európa

Svájc: Augusztus végétől a fontosabb élelmiszerekre két óra kiterjedő vásárlási korlátozás. November 1-től élelmiszerjegyrendszer (tej, tejtermékek és a népkenyér kivételével). Visszonteladás céljából gyümölcsöt is csak jegyre lehet venni. — Egységes buza-liszt és egységes népkenyér kötelező előállítás. Zabot, árpát, tengerit, valamint ezek termékeit nem szabad takarmányozásra felhasználni. Egységes gyümölcsből szeszt főzni tilos. Gyümölcsök szeszfőzésre való felhasználását csak a lakosság övmölcscsúszkéségeire való figyelemmel engedélyezik. Korlátozták a szénfogyasztást.

A petróleumeladásokat korlátozták. Gépolajat és kenőolajat csak az eddigi fogyasztók és az eddigi mennyiségben kaphatnak.

Spanyolország: A huseladást korlátozták.

Az északi államok

Belgium: A kiskereskedők eladásairól kötelesek naponként kimutatást készíteni. Buzát takarmányozási célokra felhasználni tilos.

Hollandia: Jegyrendszer lisztre és cukorra. Egyéb élelmiszerek csak meghatározott mennyiségben adhatók el. A gabona, az élőállatok, a hus, a tej, tojás, főzelék és gyümölcs elosztását központok irányítják. Petróleumjegyrendszer. A műtrágya szétosztását a hatóságok irányítják.

Dánia: Cukorjegyrendszer, normális szükségletet meghaladó áruvásárlás tilos. Buzát és rozst takarmányozás céljára felhasználni tilos. Az őrlésnél a buza rozssal kell keverni, az uccai világítást korlátozták.

Litvánia: Petróleumjegyrendszer. Importcikkeknek csak korlátozott mértékben lehet a vásárlóközönségnek kiszolgáltatni.

Lettország: Cukorjegyrendszer, a kiskereskedelemben csak normális mennyiségben és az eladó előtt ismert számjegyeknek szabad árut eladni.

Kokszjegyeket kapnak a központi fűtéssel ellátott házak tulajdonosai. Petróleumjegyrendszer. Vas és fém építkezéseknél csak korlátozott mértékben használható fel.

Riga város üzleteinek kirakatait csak este 22 óráig szabad világítani. A vasúti mozdonyokat tőzegtüzelésre alakították át.

Észtország: Cukorjegyrendszer.

Finnország: Jegyrendszer a cukorra és kávéra. Egymillió kilogramm kávé felemelt árak mellett szabadforgalomban halgytak. Koksz- és szénfogyasztás korlátozása. A melegvizet szolgáltatató bérházakban hetenkint csak egy napon van meleg víz.

Svédország: Buzát, rozst, takarmányozási célokra felhasználni tilos. Szén csak az eddigi mennyiségben szabad vásárolni. Kávé csak az eddigi heti szükségletnek megfelelő mennyiségben szabad vásárolni.

Norvégia: Kávé- és cukorjegy. Liszt csak engedéllyel vásárolható. Nagykereskedők háztartások részére közvetlenül nem szállíthatnak. Korlátozták a szén- és kokszfogyasztást.

P. E.
PAYENSAZ
ARANY
URAI

(68.)

— Miféle ostoba szentimentalizmus? Nem értelek. Hiszen mi nem kényszerítettünk senkit, hogy ideadja pénzét és vállalatunkba kockáztassa. Mindenki magától jött, kért, könyörgött, majd lehuzott a lábunkról, hogy igénybe vegyék anyagi részvételüket. És elvégre, ha nem hozzánk jöttek volna történetesen, másnak a hálójába kerültek volna. Végeredményben mindegy. Ma minden vállalkozó otthagya a fogát a tőzsdén.

— Lelketlen, kegyetlen beszéd. Ha láttad volna őket, a kifosztottakat, szerencsétleneket, te is másképpen beszélnél. Milyen jelenetek játszódtak le. Hűdeg borzongott végig a hátamon. Irigyságot éreztem. Csupa jajszó, öngyilkossági fenyegetőzés, kísérletezés, könnyek, szemrehányások, grünelési jelenetek. Megőrülök, megőrülök, ha eszembe jut... És nem tudok szabadulni a rémséges képektől s szavaktól.

— No, látod. És még csodálkozol, hogy volt eszem és nem avatkoztam bele a komédiába. Én nem szeretem a megható jeleneteket, drámákat. Színházba is csak akkor megyek, mikor nevetni lehet. Sirás, jajgatás nem kényerem.

— Borzalmas hallgatni, amiket mondasz. Nincs benned semmi érzés? Semmi részvét?

— Őszintén szólva, nincs. Nem tudom sajnálni az embereket csupán azért, mert elvesztették pénzüket. A spekuláció hozta, a spekuláció elvitte. Dicséretessék a spekuláció neve. Majd vissza is hozza. Talán te nem voltál soha szegény? És én nem lettem a leg-hajmeresztőbb gondok között? Panaszokdramá valaha? Észrevetted-e rajtam, hogy a hitelezők kést tettek nyakamra? Hogy kihúztak lábam alól egy ősi kastélyt és ezer hold birtokot? ... Mit jajgatnak ezek az emberek, akik itt élnek Amerikában a legszélesebb körű lehetőségek földjén? Egy vállalkozás helyén tíz más fog gyökeret verni. Hiszen itt pénz tudnak sajtolni a föld porából, a kavicsokból, a pusztá levegőből is. Nem mondom, nálunk, ott hon, az öreg Európában, aki egyszer földhöz ragadt, az onnan ki nem szabadítja a lábát, ha földig érő szakála is nő közbe. Ott haldoklik az élet, az üzlet... ott nincs nagyszabású lehetőség. De itt? ... Csodálom, hogy együtt jajgatás a jajgatókkal, mint egy vén siratóösszony.

— Én felelősséget érzek magamon. Rettenetes sulyu felelősséget. Nem azon jajgatok, hogy önkrementem, hogy letörttem karrierem tetőpontján és hogy soha, soha többet el nem érem azt, amit kiküzdöttem. Tulajdonképpen saját helyzetemet még nem is volt időm átgondolni. Másokért esem kétségbe. Másokért furdal a lelkiismeret, nem magamért. Hogy te ezt nem érted. Hogy te tovább is saját kényelmedre, jólétedre gondolsz ezekben a rémséges órákban.

— Hála Istennek, megtehetem. Minden módomból és eszközömmel megvan reá, hogy visszavonuljak a kellemetlen városi zajból a természet ölébe. Azért van birtokom, kastélyom... Ha kedved van, velem tarthatsz.

Harry megbotránkozva ugrott fel:

— Te megtartod azt a vagyont, amit ezeknek a szerencsétleneknek a véres verítékekkel szerzett pénze árán szereztél?

— Ugy teszel, mintha loptam volna tőlük. Én becsületes uton jutottam mindenhez, amit vettem. A gyümölcsöző vállalatok gyümölcsét szépen elvettem. Elültettem... földbe, házba, autóbába, nyaralóba. Az az enyém. Senkinek semmi joga elvenni tőlem.

(Folytatása következik)

A legnagyobb angol könyvsiker:

A kék és fehér könyv

Az „Angol Királyi Könyvkereskedés” tulajdonképpen nyomda és papírüzem volt. Azért alapították, hogy a különböző állami hivatalokat nyomtatványokkal, papírral, írószerszeggel lássa el, később pedig a közönség számára készített hivatalos nyomtatványok és kérdőívek is ezen az üzemen át kerültek forgalomba. Az újabb időkben ennek a jelentős forgalmat lebonyolító vállalkozásnak üzletköre nagyon lényegesen kibővült; itt adják ki és hozzák közvetlenül forgalomba az angol kormány diplomáciai kiadványait, az egymást sorozatosan követő Kék és Fehér könyveket.

A háború kitörését megelőző idők okmánytárát tartalmazó Kék Könyv, mint ismeretes, a vilápiac legnagyobb könyvsikeri között is első helyet foglalta el. Rövid néhány óra alatt 200.000 példányban vásárolták meg és megjelenésének második napján hosszú sorban vártak az érdeklődők arra, amíg a nyomdából újabb és újabb küldemények érkeztek. A vállalat kiutatása szerint ebből a könyvből az első napokban 40.000 példányt vásárolt meg a külföld s az érdeklődés a háborus hetek folyamán nem csökkent, hanem nőtt a könyv iránt.

A Fehér Könyv és Henderson németbarátsága

Talán még ennek a Kék Könyvnek rekordját is felülmultha a Fehér Könyv példányszámsikere. Az első Fehér Könyvben, mint ismeretes, az angol kormány azokat a jelentéseket tette közzé, amelyekben Sir Neville Henderson berlini angol nagykövet számolt be a Harmadik Birodalom vezető személyiségéről és velük folytatott tárgyalásairól. A könyv iránt mutatkozó rendkívüli érdeklődés megértéséhez tudni kell, hogy az angol politikai életben sokan voltak, akik a birt birodalom berlini nagykövetét túlzott németbarátsággal vádolták. Ennek a németbarátságnak tulajdonították, hogy az angol kormány hosszú időn keresztül olyan álláspontot foglalt el Berlinnel szemben, amelyet ezek a politikai körök túlságosan megértőnek és túlságosan elnézőnek tartottak. Annál feltűnőbb, hogy ezekben a jelentésekben Henderson milyen képet fest azokról a német vezető férfiakról, akiket közvetlen tárgyalásai során volt alkalma alaposan megismerni.

Henderson emberismerete és irodalmi képességei külön vonzóerőt biztosítanak az angol közönség előtt ennek a könyvnek. Az is félreérthetetlenül kiderül belőle, hogy Anglia berlini nagykövete tényleg minden erejét igyekezett megérteni a számára teljesen idegen államberendezést, azokat az eszméket, amelyek az új Németország közéletét irányították s igyekezett nem angol, hanem kontinentális, sőt általános emberi szempontból nézni azokat az eseményeket, amelyeknek

részben szemtanuja, részben egyik szereplője volt. A közzétett iratok azt bizonyítják, hogy végeredményben ez a dicséretes szándék, amellyel a két nagy nemzet közeledését akarta szolgálni, nem vezethetett a remélt eredményre s rövid jellemrajzaiból az angol közönség számára sok, eddig érthetetlen eseményre derült világosság.

A tárgyilagos külföldi szemlélő megállapítja, hogy ezek a hivatalos angol kiadványok, noha gondosan ügyelnek arra, hogy megtarthassák a hivatalos kiadványokra annyira kötelező tárgyilagos hangot, végeredményben mégis propaganda jellegűek s elsősorban arra szolgálnak, hogy a nagyközönség, különösen pedig az angol és amerikai politikai élet tényezői előtt igazolják az angol kormány különböző ténykedéseit a válság folyamán s a fegyveres konfliktus kitörése előtt órákban.

Angol és német támadások a második Fehér Könyv ellen

Még ilyen előzmények után is szokatlanul éles kritikát váltott ki Angliában a második Fehér Könyv, amely nemrég hagyta el a sajtót és Németországban viharos felháborodást keltett. Ebben a könyvben az angol információs minisztérium az angol konzulok jelentéseit teszik közzé a németkoncentrációs táborokról. A közvélemény érdekes és az angol közéletre jellemző módon azt kifogásolja, hogy az angol kormány ezeknek az adatoknak ismeretében és birtokában miért nem lépett már régen a nyilvánosság elé, miért titkolta az angol közvélemény előtt, hogy ilyen értesítések állnak rendelkezésére és miért tartotta diplomáciai homállyal azokat az eseményeket, amelyekről a konzuli jelentések beszámolnak.

A támadás és kritika olyan méreteket ért el, hogy angol hivatalos helyen is kénytelenek voltak védekező nyilatkozatot tenni. Az angol kormány arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a jelentések békeidőben való közzététele végleg és gyógyíthatatlanul elmérgesítette volna a helyzetet Nagy-Británia és Németország között. Mint-hogy pedig az angol kormány az volt a szándéka, hogy a két nép között ne mélyítse a gyűlölködést és ne növelje a háborús gyűjtőanyagot, nem tartotta szükségesnek ezeket az okiratoknak publikálását mindaddig, amíg a német propaganda különböző szervei nem kezdtek az angol gyarmatosítók és egyes angol származású kalandorok által a régmúlt évszázadokban gyarmati népek fiai ellen elkövetett kegyetlenségekre hivatkozni. Ekkor — mondotta a hivatalos angol magyarázat — szükségesnek látszott, hogy London feleljen ezekre a vádakra.

R. L.

KINAI FAL

Azt olvasom, lebontják a híres-nevezetes Kinai Falat, amelyet annyira megrongáltak a fölötte elviharzott évszázadok, hogy okosabb, ha egyenlővé teszik a földdel — haszna, célja ma, a páncélerődítmények korában úgy sincs már sok. Az ősi Kinának ebből a hatalmas zárófalából tehát nem marad más, csak neve, mely fogalomává vált az idők során, áttörhetetlen, bevehetetlen, áthatolhatatlan előítéletek, elfogultságok, érdekek, annyiféle képmény és rideg önzés fogalmává.

Kinai Falat emleget a fiatal költő, aki azt hiszi, azért nem tud érvényesülni, mert a „beérkezettek” mereven utját állják. Kinai Falat panaszol a titkos drámaíró, akinek alkotásait udvarián bár, de határozottan visszautasítják a színházak. Kinai Falról kereseg a filmvilág kapuját hasztalanul ástromló színész rendező író, muzsi-

kus; „kinai fal” állja utját a bankhivatalnoknak, aki úgy érzi, már régóta cégvezetőnek kellene lennie, ha... ez a rideg fal áll utjában ifjú szerelmeseknek, akiket például elválaszt egymástól a szülői szigor...; csupa kinai fal mered mindenki elé és mindentűt a világot, kivéve most már — úgy látszik — a kínaiakat és Kinát.

Nem is nagy kár érte. De ha már a valóságban lebontják a Kinai Falat, bontanak le jelképes értelmében is. Mert ha nem is mindig jogos a „félreismert tehetség” siráma a „kinai fal” előtt, sokszor igenis van némi alapja a féltékenység, irigység, önzés erődívének, amely néha valóban bevehetetlenül özi az érvényesülés ígért földjét. És ha társadalmi hagyomány és illem „kinai falának” több hasznát látjuk is, mint kárát, tagadhatatlan, hogy egy-egy vonatkozásban ma már épp-

olyan elavult, mint az igazi kínai fal. És mégsem ezek azok a „kinai falak”, amelyeket elsősorban kellene lebontani. Ember és ember, szív és szív között huzódnak, merednek a világ legsötétebb, legirdatlanabb kínai falai — ó, ha ezek is leomolnának egyszer, nem csákányoktól, nem világrengető viharoktól, hanem csak attól a szelid kis szellőtől, amely ezekben is hatalmasabb: a simogató szeretettől...

.myt.)

— Uj hid a Száván. Belgrádból jelentik: Dr. Krek Mito építésiügyi miniszter nyilatkozott a Száván készülő új hídról. A miniszter elmondotta, hogy az új hid a Banjaluka—Bosanska-Gradiska — Daruvár — Virovitica-utvonalon keresztül a magyar határt fogja összekötni Boszniával. Ezen a vonalon részben már készen van, részben pedig most készül egy rendes nyomtávú vasútvonal. A Száva-híd építését a Bosznia-hercegovinai kormány már a világháború előtt tervbe vette, a kivitel azonban a háború megakadályozta. A hid építését 1937-ben kezdték meg és a jövő tavasszal adják át a forgalomnak. A hid 240 méter hosszú, háromívűs, amelyek közül a középső 94 méter nyílású. A hid építése összesen 24 millió dinárba kerül.

— A vérátömlesztés — 300 éves. Mint Stockholmból jelentik, kiderült, hogy a vérátömlesztést, amelyet a modern orvostudomány legnagyobb sikerű vívmányainak tartottak, már háromszáz évvel ezelőtt is alkalmazták. Egy svéd könyvmoly böngezte ki egy régi orvosi nyomtatványból, amely 1764-ben jelent meg az uppsalai királyi akadémia nyomdájának kiadásában az alábbi mondatot. „Több mint száz évvel ezelőtt egy új kísérlet próbálták meg, hogy gyenge egészségu emberek állapotát feljavítsák és életüket így meghosszabbítsák. Amennyiben fiatal állatok friss vért esztették át ereikbe.” Arról persze, hogy ez a háromszáz év előtti kísérlet hogyan sikerült, nem szól az uppsalai akadémia orvosi kiadványa.

— Rövidzárlat okozott a béka. Kélemtelen meglepetést okozott az egyik ausztráliai elektromos központban a Richmond-folyó vidékén egy béka. Ez az elektromos központ nyolc várost lát el elektromos árammal. A béka, amely valószínűleg az éj leple alatt ugrott be valamelyik ablakon, a kapcsolótábla hátulsi oldalára került és az ott beszerelt bronz-vezetékeken ugrált ide oda és ezáltal véletlenül összekötött két vezetékét, aminek természetesen rövidzárlat lett a vége, úgy, hogy mind a nyolc város sötétségbe borult. Az elektromos központ mérnökei csak hosszas keresés után tudták megállapítani a rövidzárlat okát s ekkor a legnagyobb meglepetéssel vették észre, hogy noha a kapcsolótáblát az erős áram sulyos mértékben megrongálta, a béka néhány lépéssel odébb teljesen ép állapotban sebesületlenül pislogott a kereső lámpába.

— Rövidesen elkészül a Siegfried-vonal folytatása. Berlini jelentés szerint a belga és holland határszakaszon serényen folynak a német örödi-tési munkálatok. A Siegfried-vonal folytatása rövidesen elkészül és ezzel Németország egész nyugati határát ugyanolyan áttörhetetlen fal védí majd mint Franciaország felé. A Maas, a Niers és a Rajna alföldjén egymásután nőnek ki a földből az erődítmények, még pedig olyan jól elrejtve, hogy haik szem alig veszi észre. Ott, tíz kilométernyi, sőt még nagyobb szélességben húzódnak az új erődítmények ezen a vidéken. A nagy erődök páncélzata még erősebb, mint a nyugati védőfal déli szakaszán. Ez az erődítmény-vonal a lehető legerősebb lesz, amit csak el lehet képzelni. A drótkadályok és tankcsapdák már készen vannak s az egész belga és holland határon nagy szélességben húzódnak végig. A német sajtó az új védőfalat is éppoly áttörhetetlennek tartja, mint a Siegfried-vonal régebbi részét.